

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K., Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošča do odgovoda. — Udje "Katal. tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Slovenci!

Dne 5. julija slavimo zopet god slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Plameni mnogobrojnih kresov bodo njima na čast plapolali po slovenskih bregovih. Kjer vidimo ta dan kresove, vemo, da še tamkaj gori tudi ogenj narodne zavesti. Toda, ko se oziramo iz Maribora proti slovensko-nemški meji, se nam boječe in plaho vsiljuje vprašanje: Kako dolgo bomo gledali po teh sedaj še obmejnih hribih kresova v čast slovanskima bratom?

Dogodek zadnjih časov nas vznemirja. Slovensko posestvo gine drugo za drugim. Slov. krščanska zveza za Stajersko nima denarja, da bi s poščuvanjem posestev posegla vmes. A nekaj drugega lahko stori — tudi z majhnimi gmotnimi sredstvi, ako ji slovenski rođoljubi po širini domovini priskočijo na pomoč. Z izobražbo lahko budi, krepi in ojačuje slovensko narodno zavest naših bratov ob meji. To hoče v bodoče tudi storiti še v večji meri kot dosedaj. Že sedaj delujejo ob meji štiri Zvezina izobraževalna društva, in Zveza vzdržuje okoli Maribora več potovalnih knjižnic. Toda pomanjkanje sredstev jo ovira v obrambnem delu za mejo.

Obračamo se torej na Slovence vseh slovenskih pokrajin, naj letos proslave god sv. Cirila in Metoda s tem, da pošljajo darove Slovenski krščansko-socialni zvezi v Mariboru, ki se bodo uporabljali le za narodno delo ob meji.

Slovenci, spominjajte se obmejnih bratov!

Maribor, 18. junija 1908.

Slov. kršč. soc. zveza za Staj.

Najvažnejša poročila o splošnem zavarovanju.

Zadnja poročila iz Dunaja javljajo, da se je vendar po dolgotrajnem posvetovanju odločila vlada za splošno zavarovanje. Začetkom pa ni hotela ničesar slišati o njem, ker se ni upala reševati tako važnega, velikanskega vprašanja kakor je ljudsko zavarovanje. Socijalna demokracija je ovirala izvršitev celotnega dela, hotela je doseči le zavarovanje tovarniškega delavstva, to pa le, ker si je upala s to organizacijo utrditi stališče pri vsem delavstvu v Avstriji; vodilo jo je torej le politično stremljenje, človekoljubja do drugih trpečih stanov in politiki ne pozajmo. Sijajno se je pokazala ravno v tej zadavi skupina agrarnih poslancev t. j. zastopnikov kmeč-

kega ljudstva; zahtevala je odločno od vlade, da se mora zavarovanje uvesti tudi za druge stanove, za delavstvo poljedelca in malega obrtnika. Skupni nastop je dovedel poslance do zmage vsaj v toliko, da se je vlada vdala in vzela tudi to zavarovanje v svoj načrt.

Že večkrat je bila prilika govoriti o tem predmetu na shodih K. Z.; vedno se je opozarjalo na slabe strani, katere bi imelo zavarovanje, ki bi se uvedlo le za tovarniško delavstvo. Kmečki stan bi najbolj trpel radi še večjega pomanjkanja poslov, mali obrtni stan na deželi pa bi polagoma izginil. Dobroto splošnega zavarovanja bodo čutili ne le vsi stanovi, temveč vse občine, dežele in država še le po več desetletjih. Ta splošna uredba bo torej velikega pomena. Treba je opozoriti merodajne krogne na razne strani ljudskega življenja, da se postava uvede tudi v pravem smislu živiljenskih potrebsčin, da bode zares v prid in korist vsem stanovom.

Bolniške blagajne naj bodo tudi na deželi podlaga vsega zavarovanja!

Na vsak način bodoje morali vstrajati kmečki poslanci na zahtevi, da se uvede zavarovanje tovarniškega delavstva in zavarovanje poljedelskih poslov vsako za sebe. Življenje teh stanov je tako različno, da nikakor ne pripusti skupne organizacije. Ravno radi tega ni mogoče pričakovati mnogo uspeha, ker bi se zanesel v socialno-gospodarsko delo prepri raznih stanov, saj so vendar socialni demokrati ravno isti, ki razumejo netisti prepire med stanovi. Razven tega bi postal poslovanje in prava izvršitev tega zakona zelo težavno, dasi se bode zavarovanje tovarniškega delavstva samo na sebi uvedlo prav lahko. Velika težava je, najti pravega ključa pri zavarovanju poljedelskih delavcev, malih kmetov in maših obrtnikov.

Za tovarniško delavstvo se bode uvedlo ob jednem trojno zavarovanje, to je: proti boleznim, za slučaj nezgod, za onemoglost in starost. Pri poljedelskih poslih se hoče ozirati vlada samo na zavarovanje za starost; nekateri poslanci se hočejo začakovati s tem, ker bi precej pomagalo tako zavarovanje kmečkemu stanu. Toda mi mislimo, da bi bilo delo le polovičarsko. Računati moramo z dejanskimi razmerami na deželi. Res je, da kmeta redkokrat zadene nesreča, da mu resno zbolijo po-

rovati, ne ga močti, biti ž njim zadovoljen ter činža ne povisati, razven za kolikor ga je povisala dejelna vlada. (Zato pa je pomnožil tlako!) Ce je podložnik v plačevanju zaostal, ga je graščak sicer smel rubiti, toda kmetije mu vzeti in odpoditi ga z doma brez sodniškega privoljenja ni smel. Podložniki so smeli sklepiti pogodbe, ženiti se po svoji volji in delati testamente.

Poleg kmetskih posestnikov in najemnikov pa se sčasoma nastali še drugi podložniki: kočarji, občinski kočarji, viničarji in gostači (štontnarji). Prvi so imeli še manj zemljišča nego najmanjši kmetje; ker niso imeli vprežne živine, so jim oralni kmetje, morali pa so to opravo odslužiti z dñinami. Kaj pa so bili občinski kočarji? Nahajali so se namreč pašniki in druga zemljišča, ki se niso obdelovala ter bila skupna lastnina občine. Od teh le so ubožnejše družine kupovale kose ter se naseljevale na njih, občini pa morale dajati činž in delati tlako; do graščin občinski kočarji niso imeli dolžnosti. Polozaj viničarjev in gostačev pa je bil že takrat isti kakor čamces.

Potemtakem so podložniki bili šesteri: kmetski posestniki, najemniki, kočarji, občinski kočarji, gostači in viničarji.

Zanimiva je določba cesarja Leopolda I. 1679 zastran otrok. Podložnik je dolžan svoje otroke, ki jih oskrbuje še sam, kolikor jih ne rabí, dati gospodarju na razpolago. Ta pa njih ne sme imeti kakor sužnje, pa tudi nobenega ne siliti, da ostane čez 3 leta pri njem. Otroke dati študirati ali jih dati učiti se kakega rokodelstva ali česa drugega poštenega, se podložniku ne sme braniti; vendar mora gosposka o tem vedeti. Sirote sme graščak do 14. leta za delo rabiti brezplačno, a jim mora da-

sli; toda če ga zadene le enkrat v letu, občuti hudo, ker mora po postavi plačevati za posla zdravnika, zdravila in še skrbeti za posla nekaj tednov ali celo plačati za njega stroške v bolnišnici. Se tako redki slučaji oškodijo kmeta, ki le z veliko skrbjo zbriši denar leta in dan, da plača lahko davke in posle.

Poleg tega bode vlada uvedla zavarovanje za starost z veliko težavo, če nima prave podlage, karoršo nam ravno dajejo bolniške blagajne, ki bodo tudi za tovarniško delavstvo vodile vse zavarovanje. Iz razlogov nujne potrebe in pa iz praktičnih ozirov se moramo izreči tudi za bolniške blagajne za to vrsto poslov, za male posestnike in za obrtnike na deželi. Snujejo se naj za bolniške blagajne tudi na deželi le okraji, ki imajo vedno nad 1000 članov. Te bodo lahko vodile tudi zavarovanje za starost. Nikakor ne upamo uspešnega dela, če se uvede zares le zavarovanje za starost in onemoglost. To zavarovanje bi zamogle voditi le občine, ki so že itak preobložene z javnim delom, da se sploh ne morejo prav brigati za občinske zadeve.

Ce bi res občine prevzele to nalogu, trpeti bi morala zopet celota in skupnost državnega podjetja, kajti občinam bi se smelo naložiti to breme le z dovoljenjem raznih deželi, ki bi posegle vmes in razkosale to podjetje v razne skupine. Imeli bi sčasoma ravno isto slabo razmerje, ki se je pokazalo dosedaj pri različnih deželnih zavarovalnicah proti boleznim in nezgodam.

Mogoče bi kdo tril, da se bolniške blagajne na deželi ne morejo vzdrževati, ker so preveliki stroški zdravnikovi radi daljave, v kateri so posamezni udje med seboj. Po našem mnenju je tako očitanje prazno; bolniška blagajna na deželi je lahko ravno tako gmotno močna kakor v mestu, saj se snuje le v okrožjih, kjer je vsaj nad 1000 članov, n. pr. na Spodnjem Stajerskem bi začestovali razni politični okraji. Doneski bi bili torej ravno isti kakor v blagajnah v mestu, ker morajo imeti gotovo število udov. Res je, da bi stroški za posamezne bolane ude bili večji, če se morajo peljati zdravnik več ur daleč k bolniku.

Toda, kolikor stanejo taki slučaji več denarnih žrtev, so na vsaki način redkeji nego v mestih med tovarniškim delavstvom. Znano je dovolj, da potrebujejo ljudje na deželi veliko manj zdravniške pomoči, kakor v mestu. Iz tega pač sledi, da se bodo bolniške blagajne na deželi ravno tako obnesele kakor pri podjetjih in v tovarnah.

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Stajerskem.

Gabriel Majcen.

(Dalej.)

IX. Od 1648 do 1740.

Ta doba trpi pred vsem na ranah, ki jih je ljudstvu zadala 30letna vojska. Zopet so graščaki povečali svoje zemljiščne komplekse, a da so jih mogli obdelavati, pomnožili tlako. Vkljub temu pa prehajanje zemljišč v roke podložnikov ni nehalo.

O stanju spodnjestajerskega kmata v 17. stoletju imamo zanimiva poročila. Poleg gospodskih graščin in podložnih kmetij imajo že nekoliko časa sem takozvane „gilke.“ Gilti so bili manjši od graščin, uživali tudi činž, desetino in tlako, a niso imeli sodstva; podrejeni so bili le deželnemu vojvodu, ne graščinam.

Kmetski podložniki so bili dvojni: eni, ki so smeli kmetijo prodati in se preseliti brez posebnega privoljenja gosposke (posestniki), drugi, ki te pravice niso imeli, razven če jim jo je gospodar izrecno dal (najemniki). Sicer pa so bili vsi kmeti podložniki enaki. Bili so dolžni tlako zvesto opravljaliti in činž in desetino o določenem času prinesiti na graščino. Tak dolg se ni mogel zaletiti. Ako je podložnik svoje dolžnosti natanko izpolnjeval, pa je tudi gospodar bil dolžan, ga v posesti njegovi va-

jati vsega, kar potrebujejo za življenje, ne da bi se njim smelo od dedičine kaj odtegniti.

Glede sodstva je ostalo pri starem, tudi pri starji brutalnosti.

Vidimo, da je vkljub vsem oviram slovenski kmetski stan v svojem razvoju zopet napredoval in da je od nekdanjega suženjstva ostalo edino še to, da nekateri, in to so bili najemniki, niso smeli po volji kmetij prodajati in se preseljevati. Ali ravno na Spodnjem Stajerskem je to žalibog bilo še kako pogosto.

Še nekaj, kar znači našo dobo. Dasi ima praznoverstvo korenine v paganstu in nikdar ni prenehalo, je vendar bilo na vrhuncu v tej dobi. V coprnjoci so verjeli celo najbolj izobraženi ljudje in zato se je ta bitja, katerim se je pripisala vsaka nesreča, zasledovalo sodniško in kaznovalo z najhujšimi kaznimi, navađno s smrťjo. Najbolj sumljive so bile stare ženske, sicer pa ni bil izvzet nikdo. Z najhujšimi mukami so te osebe silili, da so izpovedale, kar se je hotelo slišati, nazadnje pa navađno vsako usmrtilo; najbolj običajno je bilo sežiganje. Tudi Jarenini to blodoverstvo ni ostalo tujec; 10. maja 1676 so tu pokopali nekega Andreja Mariča, ki je bil umrl „vsled čarovnje.“

Turki so v tej dobi bili devetkrat na Stajerskem, toda v Jarenini ne. Zato pa je v teh krajih 1680—83 zelo hudo razsajala kuga, ki pa je bila drugačna nego črna smrť. Začela je z vročico in ginevanjem moči; ljudje so pod pazduhami dobivali bule, nekatere bolnike je potem trlo, drugim so se vneli možgani in ti se besneli; nazadnje pa človek ali otopel ali pa se besen valjal po tleh in v najgroznejših mukah umrl. Se danes spominjajo kameniti križi na tedanjo kugo. Jarenina pa se je za-

Somišljeniki! Somišljenice!

Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnim Slovencem!

Politični ogled.

V državnem zboru se nadaljuje razprava o proračunu. Drugo branje proračuna bo najbrž taeden končano in se bo takoj predložilo gospodski zbornici. Dne 19. t. m. je govoril poslanec Pišek, ki je pozival vlado, naj bolj skrb za kmetovalca, da ne bo popolnoma obubožal. Svetuje vladi, naj ustanovi agrarno banko. Uvede naj preosnovno zemljiskoga davka. Opozarja vlado, naj podpira ljudsko šolstvo, da ne bodo revne občine preveč z raznimi davki preobložene. Dolžnost vlade je tudi, da kmetijstvo najmanj ravno tako podpira ko industrijo. Žalosten dokaz za to, da se godi ravno naspotno, je trgovinska pogodba s Srbijo. Odločno graja zapostavljenje Slovencev na Spodnjem Stajerskem in Koroškem. Kar se tiče predloga radi povišanja davka na žganje, pravi, da to povišanje kmetovalcem nasproti nikakor ni pravično, ker mora kmet svojim delavcem pogosto precej velike monžine žganja zastonj dati. Davka prosto žganje pa ne začenja za splošno potrebo. Pišekov govor bomo prinesli v prihodnji številki dobesedno. — Dne 22. t. m. je govoril ud Slovenskega kluba koroški poslanec Grafenauer, ki se je istotako pritoževal radi zapostavljanja Slovencev. Slovenci so dosedaj vsakokrat zapostavljanje mirno prenašali, odločno se pa bodo borili zoper, vsak poskus, uničiti slovenski narod na Koroškem.

Rudarski pazniki. Poslanec dr. Benkovič je stavljal samostojni predlog, da se paznike tudi uvrsti v zakon za trgovske uslužbence, ki se ravno kar razpravlja v odsek.

Volilna preosnova za deželni zbor kranjski. Ustavni odsek za volilno preosnovanje je dokončal svoje delo in je izdal svoje končno poročilo, glede katerega se je v odseku sprejel načrt volilne preosnove. S tem se je napravil konec vedenim ne-redom, ki so ovirali resno delovanje v deželnem zboru. Liberalna stranka bo predstavljala v bodočem deželnem zboru le slabotno manjšino. Glavne točke volilne preosnove v razmerju proti sedaj veljavnim zakonom so: 1. Ustanovitev splošnega volilskoga razreda z 11 mandati. 2. Pomnožitev deželnega odbora z enim prisrednikom, ki ga volijo poslanci splošnega volilnega razreda. 3. Pomnožitev ljubljanskih mandatov v volilskem razredu mest in trgov od 2 na 4. 4. Ločitev Ribnice od volilnega okraja Kočevje-Ribnica in priklopitev k volilnemu okraju slovenskih dolenskih mest in trgov.

Sole na kmetih. Uradni List v Rumuniji naznana postavo, da se na kmetih preosnujejo šele tako, da se bodo učenci in učenke v višjih razredih učili praktičnega kmetijstva. Pri vsaki šoli bo 3% ha zemlje, ki jo bodo obdelovali šolarji po navdilih učiteljevih.

Mala politična naznanka.

Dne 17. junija: Danes so se zbrali na Dunaju vsi poslanci, ki so profesorji, da vse potrebno ukrnejo, da bo Sternberg pozvan k redu, ker je imenoval svobodomiselne dijake usive. — Brambeni, odsek je sprejel poštovo o zvišanju novincev. — Češki svobodomiselnici dijaki nameravajo pričeti akcijo za ločitev bogoslovskih fakultet od vseučilišč. — Ruska duma je sprejela predlog, da se zgradi druga proga na sibirski železnici. Stroški so proračunani na 100 milijonov krov.

Dne 18. junija: Srbsko ministrstvo je sklenilo soglasno, da poda ostavko. Kralj namerava poklicati srbskega poslanika Milanoviča iz Rima, da sestavi novo ministrstvo. — Stari sto Perzijev je sklenilo šaha odstaviti in vreči iz prestola. — Mulej Hafid je bil včeraj na zborovanju meščanov v Tetuanu proglašen kot edini upravičeni sultan Maroka.

Dne 19. junija: Profesor Walirmund je imenovan za profesorja cerkvenega prava na nemškem vseučilišču v Pragi in bo nastopil svoje место 1. oktobra. — Rektorji dunajskih vseučilišč naznana, da se predavanja zopet začno v pondeljek dne 22. t. m. — Republikanski zbor je sklenil pro-

obljubila, vsakokratna binkoštna pondeljek itd. v procesiji k Sv. Trojici v Slov. gor., in je to držala do današnjega dne.

Okoli 1665. se je postavilo novo župnišče, ki pa je bilo večjelj iz desa. To župnišče je 1686 pogorelo, a uradne knjige, visaj zadnje, so se rešile. Zato se je poročna knjiga v letu 1648. krstna imenišča pa v letu 1654. 1672. je jareninska župnija Štefan. 1692. in 1712. je Jarenino še enkrat in sicer zadnjokrat obiskala kuge, vendar ni bila župa. Končno je omnenim, da smo se v tej dobi seznanili s koruzo, krompirjem, tobakom in kavo. Na koncu obiskovalci so bili v obiskovalci in kavisti.

glasiti za predsedniškega kandidata Združenih držav dosedanjega državnega vojnega tajnika Tafta. Dne 20. junija: Prizadevanju rektorjev se je posrečilo doseči, da bo vseučiliški strajk mirno poravnati. — Včeraj zvečer je sprejel tržaški deželnini zbor volilno reformo. — Na cesarjevo željo se bo vršilo koncem t. m. posvetovanje skupno z avstrijsko in ogrsko vlado o izpremembi brambene postave. — Lizbonska policija je zaprla mnogo nižozemskih anarhistov, ki so došli v Lizbono, da pripravijo vse za napade na vse evropske vladarje razven angleškega kralja.

Dne 21. junija: Češki listi poročajo, da ustanove pri okrožnih sodiščih na Češkem predstavljene postaje, ki bodo morale prestaviti v nemščino češke vloge, če se kako sodišče brani, sprejemati češke vloge. — Shod slovenskega dajaštva so bo vršil od 24. do 30. t. m. v Pragi. Razpravljalno se bo o kulturnih, šolskih in organizatoričnih vprašanjih. — Razpisane so deželnozborske volitve za Istro.

Dne 22. junija: Ministrski svet se je petič danes s starostnim in invaliditetnim zavarovanjem. Ni izključeno, da predloži vlada predloga zbornici še pred poletnimi počitnicami. — Z današnjim dnem je vseučiliški Strajk končan. Na treh avstrijskih vseučiliščih so se predavanja v popolnem redi pričela. — Rumunska vlada je izdala odlok, ki prepoveduje izvoz krme iz Rumunije. — Trgovinski minister dr. Fiedler je poročal v zbornici, da se je osnoval socialnopolitički odsek. — Govori se, da mobilizira Bolgarija proti Srbiji.

Razne novice.

* **Promocija g. cand. phil. Edi Dolinskem** doktorjem modroslovja se je vršila v soboto dne 20. t. m. v rektoratu graške univerze.

* **Odborova seja** S. K. S. Z. se vrši v četrtek dne 2. julija ob 5. uri, popoldne v uređništvu Slovenskega Gospodarja.

* Za S. K. S. Z. za Stajersko so darovali gg. duhovniki videmski dekanij zbrani na dekanjski vizitaciji v Dobovi 16 K; Mihael Kristovič, kapelan, Velika Nedelja, 1 K; na dekanjski konferenci zbrani duhovniki slovenjebistriške dekanije 15 kron. Živeli posnemovalci!

* **Možje, mladeniči!** Dne 26. in 27. julija ima Slovenska krščansko-socialna zveza v Škofjoloki na Kranjskem svoje letno zborovanje, kjer se bo poročalo o letnem delovanju Zveze na Kranjskem, Stajerskem, Koroškem, Vipavi, Gorici itd. Zborovanje bo zvezano ob enem s poučnim tečajem, ki bo udeležence poučil o raznih stvareh, ki so potrebne za boljšo vodstvo društva. Zato naj vsakemu društvo poslje vsaj enega ali več zastopnikov na to skupščino. Vožnja iz Maribora do Škofjoloke znaša blizu 12 K. Udeleženci se peljejo lahko po južni železnici Maribor—Zidani most—Ljubljana, in iz Ljubljane v Škofjoloko, ali pa po koroški železnici Maribor—Dravograd—Celovč, in iz Celovca po drž. železnici v Škofjoloko. Po zadnji progi pride mnogo ceneje. Možje, mladeniči, društva! Pohitite v obilnem številu v Škofjoloko.

* **Jubilejne znamke Slov. kršč. soc. zvezi** S. K. S. Z. je sklenila nabirati obrabljene poštne znamke, ter jih razpočevati v korist obmejnega knjižnicam. Rodoljubi, nabirajte pridno poštne znamke, ter jih pošljite S. K. S. Z. v Maribor. S. K. S. Z. sprejema hvaležno tudi jubilejne krone.

* **Lepi znaki,** ki jih je založila S. K. S. Z. so se že zelo razširili po Spodnjem Stajerskem. So pa tudi lepi, da so vredni postati ne le vsemladeniški, ampak vseslovenski znaki sploh. Tudi mladeniči iz Kranjske in drugih dežel si jih naročajo. Mladeniči, le posezite po znakih! Po tem znaku se bomo spoznali, vojščaki krščansko-narodne armade. Znaki se naročajo pri S. K. S. Z. v Mariboru po 80 vin. komad. Znesek se lahko vpošlje tudi v znakah.

* **Poslane dr. Benkovič** je interpeliral finančnega ministra radi slabega uradovanja in zapostavljanja slovenščine od c. kr. nadgeometra v Brežicah, dalje radi Slovencem krivične šestave komisij za direktno dayke na Sp. Stajerskem.

* **Na čast sv. Cirilu in Metodu** bodo zazigli Slovenci ob njiju godu kresove in s tem počazili, da odobravajo njihovo delo za naš rod. Se lepše pa bomo proslavili god slovenskih blagovestnikov, ako darujemo v proslavo tega dne Slovenski krščansko-socialni zvezi za Stajersko, da krepko nadaljuje započeto nepolitično organizacijo ob nemško-slovenski meji. Darovi, ki bodo prihajali za god slovenskih bratov, se bodo uporabili le za obrambno delo ob meji. Posamezniki, društva, dežurni zavodi, darujo v ta vzvijšeni namen, kolikor je v vaši moći.

* **Slovenec na Dunaju.** Jubilejni sprevod na Dunaju si je ogledal tudi naš rojak in znameniti slovenski pisatelj Fr. Ks. Mesko. Svoje utise popisuje v zadnjem "Miranu" iz katerega povzamemo sledenca mesta. Sledo so mimo različne skupine posameznih narodnosti. Med temi so ugajale gledalecem posebno poljske in Dalmatinice, ki so bili res krasni v svoji resnosti in v bogatih pestrih svojih nošah. Kmalu za njimi zagledam v hkrati visoko v zraku mogočno slovensko trobojnicico. Malo še in že korača pred menoi postaven trobentac, za njim banderij, vsi v bogatih krasnih nošah. Potem "Zeleni Juri",

okoli njega polno otrok. „Sind die Kinder alteriebst!“ (Otroci so izredno ljubki!), so govorile ob meni dame. Čudovito nežno so učinkovale te bele obleke, preproste, a vendar stokrat krasnejše nego ves sedanji „flitter“, ki si ga naveša marsikatero dekle tako rada nase. Ni pametno! Večno je bila in večno bo najlepša naravna preprostost ali preprosta narava! Za njimi je šla v snežnobelih oblekah ljubljanskega polja in za njo naravnost divna gorenjska podskupina. Res, videlo se je, da so naši ljudje že utrujeni; saj nekatere dekllice niso spale najbrž vso preteklo noč, prejšnje menda tudi ne, ker so se vozili, nekateri bili so še na teč, za kar ne zadene kriva ljubljanskega odbora, ampak dunajskega; in hoditi po dunajskem tlaku čez šest ur, to pač ni malenkost! A navzlic utrujenosti so bili ti lepi obrazzi res naravnost očarujoči. „Sind das schöne Gesichter!“ (Lapi obrazzi so to!), so govorile dame okoli mene. In ko sem klical našim ljudem res iz sreca: Živio!, je vpilo vse okoli mene in za meno. Kako se veselim vsega, kar je v čast in v korist našemu narodu, se veslim, da je doseglo slovensko odposlanstvo na Dunaju tako krasne uspehe, nad naše pričakovanje velike!

* **Glasovi o mladeničem shodu** v Ljutomeru. Skoraj vsi slovenski listi so pisali o mladeničem shodu v Ljutomeru. Seveda liberalni listi s shodom niso niti prav začoveljni, toda njegov pomen dobročutijo, in za to ne morejo molča mimo njega. Najprvo je prinesel poročilo o shodu ljubljanski "Slovenec", ki piše med drugim: "Poleg mladeničev se je zbral tudi mnogo mož-očetov, ki so z zadovoljstvom zrlji, kako se združujejo v pošteno zvezzo njihovi sinovi. Na prsih so imeli privete lične znake slovenske mladine . . . krščansko-socialna organizacija se razvija, mladi gredo naprej!" — "Domoljub" prijavno opisuje ljutomerski shod ter napoveduje, da se bodo tudi kranjski mladeniči organizirali in sicer na vseslovenskem mladeničem shodu, ki se bo vršil zadnjo nedeljo julija v Škofji Loki na Gorenjskem. — "Primorski list" sklepa poročilo o shodu v vsklikom: "Goriški mladeniči, posnemajte vzhede vrlih stajerskih tovarišev in se organizirajte na tej podlagi!" — "Gorica" prinaša govor dr. Kreka in izraža željo, da bi se vsi zaničevali Slovenci ravnavali po Krekovih naukah.

Zdaj pa še nekaj liberalnih glasov o shodu! V "Slov. Narodu" porabi nek liberalец priliko, da denuncira dva slovenska uradnika, ki sta brzjavno pozdravila nepolitični shod v Ljutomeru in jima, ako mogoče, nekoliko škoduje. Res, plemenito liberalno srce! Največ brige med vsemi liberalnimi listi je kazal za ljutomerski shod ljubljanski "Naš List", katerega se radi poslužujejo tudi celjski advokatski voditelji, da v njem povedo, česar si domače ljudstvu ne upajo. "Naš List" smatra našo mladino za tako breznačajno, da jo upa kmalu videti v svojem taboru. No, dajte slovo temu upanju! Poročilo o shodu samem pa je v tem listu v primeri z drugimi liberalnimi listi še najbolj nepristransko in dostojno. Najbolj surovo in neotesano je seveda poročilo celjskih liberalnih listov in ptujskega motovila. "Narodni List" je kar začel s plemenitom delom, da osebno napada odbornike Z. S. M. in jih po starem načinu blati in grdi. Mladeniči mu bodo dali za take nestvarne, zgoj osebne napade gotovo primeren odgovor. Zatirajmo ta list, kjer ga najdemo! "Stajerc" dela v isti ovaduški stroki nasproti javnosti in ji ovaja dva ljutomerska tržana, ki sta okrasila svoje hiše s trobojnicami. Brez zoba "Domovina" je o shodu v Ljutomeru vsaj modro molčala.

* **Prepoved računanja v goldinarski veljavi.** Kakor znano, je ministrstvo za notranje zadene pred kratkim odredilo, da se s 1. julijem t. l. vpelje splošna kronska veljava. Vsled tega je prepovedano in torej kaznivo vsako nadaljnje računanje v starem goldinarski veljavi. Oblastva imajo strog nalog, da skrbno nadzorujejo obrtnike in druge zadružne, v kaki veljavi da poslužijo s strankami. Isto velja za gostilničarje, kavarnarje in splošne obrtnike v prometu s strankami. Vsi ceniki in vse tarife imajo biti poslej v kronske veljavni; to velja zlasti v kopališčih in zdraviliščih, na mitnicih in brodovih itd. Občinstvo se opozarja na te določbe s pristavkom, da se bo vsak prestopek kaznoval!

* **Za vojake.** Vojščko pritožbe so bile doslej skoraj toliko kot nemogoče. Veljalo je določilo, da se smo vojak pritožiti le ob pomladanski paradi in inspekciji naravnosti pri brigadirju. Bili so pa le redki, ki so se upali pritožiti. Sedaj pa se bo to izpremenilo. Zdaj ima vsak vojak pravico, da se pričoži, ali pa prosi vsak čas, prez podpisane službeni poti, ustremeno in neposredno pri pododdelkovem, ravtoru. Vojakova prošnja, da se pošlje prošnja brigadnemu poveljnju, se mora vsak čas in takoj uslušati. Pritožiti se mora vojak tokom treh dni. Pritožbo mora vsak sam utemeljiti in samostojno zastopati.

* **Nepošteno bojevanje.** Tudi v političnem boju je treba poštenosti, to zahtevamo od svojih pričaščev. Zahtevamo pa tudi od naših političnih pričaščev, da ne zavzemajo naših političnih pričaščev. Vedoma mi je, bo nismo nikdar rabili nepoštenega oružja. In če se je kaj zgodilo v naših vrtcih, kar ni bilo prav, nismo nikdar tega zagovarjali, ampak javno ali vsaj zasebno gotovo odločno grajali. To vedo dobro naši nasprotniki, za to bi bilo pričakovati od njih, da tudi nasprotni nam vsaj vedoma nepošteno ne nastopajo. A kar dela

zadnji „Narodni List“, presega vse meje časnikarske dostenosti. Podtika nam, da učimo kmete, da je liberalec hujši nego stekel pes! Kdaj se je to zgodilo! Zahtevamo točnega odgovora, pa brez izgovorov in zavijanj. Navedite doslovno naše besede in svet bo videl, da brezvestno zavijate! Nadalje pravi „Narodni List“, da slovenskim duhovnikom in drugim katoliško-narodnim možem ni več Nemec napsotnik, ampak slovenska inteligencia je oni sovražnik, kateremu velja propast. Taka huda očitanja prinaša list brez vseh dokazov. Gospodje, se zavljate hudo delstvo, ki ga s takim pisanjem izvršujete? To ne pomeni nič drugega, kakor da je mirno inteligenco nauhskate do brezobzirnega boja proti kmečki stranki in sicer z nepoštenim orozjem, z zavijanjem in lažo! Slovensko liberalno inteligenco pozivamo, da sama zabrani tako nepošteno bojanje časopisa, ki se tudi prišteva liberalnim.

* **Koroški Slovenci** imajo 21 posojilnic, ki so priklopljene liberalni Zadružni zvezi v Celju. Te posojilnice plačujejo na leto nad 2000 K za vzdrževanje liberalne Zvezze, imajo okrog 50.000 K deležev pri liberalni Zvezzi in vzdržujejo na ta način gospodarski odsek Narodne stranke — liberalno Zadružno zvezo v Celju. In zahvala za to? Zaničevanje je v zasramovanje, o čemur priča številka 25 „Narodnega Lista“ z dne 17. t. m. in v kateri piše Jošt med drugim sledi: „Pri mnogih koroških posojilnicah imajo pač prvo in glavno besedo duhovniki, ki se morajo uklanjati Korošec-Brejčevi komandi. Zato bo terorizem uklonil marsikaterega. — Gg. Ražun, Dobrovč, Pelnar itd., pomislite, kako se iz vas radi tega, da ste ostali pri celjski liberalni Zvezzi v času, ko so skoraj vse primorske in kranjske posojilnice zapustile celjske liberalce, radi predraga aparata in nedelavnosti, Jošt norca dela. Odreka vam vsako samostojnost v mišljenju, ker še dosedaj niste sprevideli pogubnosnega delovanja celjskih liberalcev, ki so dokaj hujši kakor dr. Müllerjevi liberalci. Ali ni mogoče prirediti sestanka večine koroških posojilnic in dati primeren odgovor celjskim liberalcem?

* **Napredek slovenstva** je baje odvisen od slovenskega „naprednega“ življa, to se pravi od liberalnih odvetnikov, učiteljev in drugih liberalcev. Tako piše „Narodni List.“ Hvaležni smo za ta pouk! Samo da vse ne štima. Zakaj pa predsednik shodov, na katerem se zbira napredni živelj, g. Babosek, v ptujski okolici dela za nemško šolo? Zakaj je pomagal nemčurski stranki v Sv. Trojici do krmila? Zakaj napredni živelj v slovenjgrškem okraju pri občinskih volitvah sklepa kompromise z Nemci in nemčurji? N. pr. v Pamečah, v Smartnu itd. Zakaj napredni dr. Kukovec govori na celjski pošti nemški, čeprav zna uradna oseba slovenski? Zakaj napove napredna stranka, da bo v St. Petru pod Sv. Gorami govorila tudi o slovenščini v šoli, a ko vidi nemškutarje na shodu, ne zine besede, da njih ne razziljati? Zakaj napredni dr. Kukovec govori celo v mariborski okolici za nemčino v šoli, čeprav je takih naukov ravno v tej okolici najmanj treba. Zakaj napredni učitelj Lukečič v Cirkovčah poje s ptujskimi hajlovcem „Wacht am Rhein“? Zakaj napredni učitelji iz uradi dopisujejo z malimi izjemanji le nemški? Zakaj govorijo zastopniki naprednih učiteljev v okrajnih šolskih svetih le nemški? Zakaj zlezne toliko naprednih učiteljev v nemškutarski tabor? Zakaj toliko naprednih uradnikov? — Ce si na to vse odgovorimo, potem pač opravičeno dvomimo, da je napredok slovenstva odvisen od slovenskega „naprednega“ življa! Nasprotno, v „naprednem“ življu leži kal za nemčurstvo.

* **„Domovina“** bi rađa veljala sedaj krepostna storka in kliče na pomoč našega odgovornega, moralno odgovornega in bogzna še kakega urednika za pričo, da ni vlačila rodbinskih razmer Plojevih v javnost. Česar ni storila ona, pa je storil „Nar. List“, in vse je iz iste kuhinje, iz kuhinje Narodne stranke, koji služi „Domovina“ ravno tako zvesto kakor „Narodni List.“ Obsodbe vredno je in ostane, da se poslužuje sedaj Ploj listov one stranke, ki ga je pred letom še tako nezaslišano napadala. V tej sodbi je cela poštena javnost edina!

* **Spindler — Trubar.** Celjski g. Spindler, ki hoče postaviti Slovencem osmi zakrament, se v 25. štev. svojega „Norimberškega trihtera“, po domače „Nar. List“, trudi s prepisovanjem iz „Zore“ dokazati, da slovenski katoliški akademiki kar gore za protestanta Trubarja, kakor Spindler sam, ravno zato, ker je bil Trubar protestant. Naj si le zapomni g. Spindler, da slovenski katoliški akademiki znajo ceniti človeka po tem, kar je vreden. Tudi Trubar je imel svojo dobro stran, za kar ga znamo ceniti, a v veri je zašel na kriva pota in tu ga ne moremo zagovarjati, kakor to store sedaj mnogi liberalci, ki so še desetkrat manj verni, kakor je bil Trubar, ki je vsaj veroval v Boga. G. Spindlerju pa svetujemo, naj še enkrat vzame „Zoro“ v roke in naj preštudira in preparira odstavek o Trubarju od konca do kraja, ter naj poroča o možu, ki ga tako ljubi, to, kar je v resnici bilo, a ne tega, kar si je sam želel, da bi bral.

* **Občni zbor** liberalne Zadružne zveze v Mariboru je pokazal, da gre Zadružna zveza v Celju ravnovo pot. „Domovina“ se krega, da so izostali zastopniki zadruž iz Kranjskega in Primorskega, iz Koroškega je bilo zastopano samo 6 zadruž, akoravno se je občni zbor vršil radi Korošev v Ma-

riboru. Ta dejstva potrjujejo naša neštevilna izvajanja, da plava smrtni angel nad Z. Z. v Celju, ker je izgredila svoj cilj in se popolnoma udinjala liberalni stranki v Celju. Propad Z. Z. v Celju je pač jedina zasluga — požrtvovalnega ravnatelja g. Jošta; smilijo se nam le one zadruge, katere so še pri celjski Zvezzi; škoda je za ogromne tisočake, katere so plačale posojilnice za to zvezo, ne da bi imelo kak hasek, izvzemši ji kratko in hitro revizo. Občni zbor je bil značilen radi tega, ker se je nad „Slovenskim Gospodarjem“ radi članka o g. Joštu in njegovem postopanju na Koroškem kregal jeden general Müllerjeve liberalne stranke, tajnik konkurenčne liberalne posojilnice v Borovljah Turk, kateri pa ni naznal vzroka, zakaj se je v Borovljah ustanovila posojilnica in kako se je delalo proti slovenski posojilnici v Podljubelju, katera ni pod Joštovo komando. Ves občni zbor je bil ginjen, ko je general koroških liberalcev zagovarjal generala Narodne stranke Jošta.

Da so že v Zadružni zvezi sami siti Joštova komandiranja in da so članice nezadovoljne, pričajo besede, katere je govoril Jošt na občnem zboru („Nar. List“ štev. 25 z dne 17. junija 1908). Občni zbor sam je pa tudi pokazal, da mora v vodstvu posameznih članic priti še več duha skupnosti, več zadružnega duha; s tekom časa se mora streli v posameznikih ona samoljubna kljubovalnost, češ, mi smo ustvarili to in to, kaj bote vi z nami komandirali. To ni duh skupnosti, to ni sredotočno, ampak sredobežno delovanje. — Dovolj tega! Opozarjam resno gotove kroge, da se vživijo v duh in tok časa, naj ne zastavljajo zadružnega voza namesto da ga pomagajo voziti naprej. Neobhodno potrebno je bilo, da je Jošt zavabljal čez „klerikalno“ časopisje, kar seveda spada na občni zbor in sta se volila poslanec Roblek in dr. Božič v načelstvo in nadzorstvo; prvi rádi tega, ker je namen zadružništva izključiti prekupe, drugi, ker nima Zadružna zveza v Celju z liberalno stranko nobene zveze. Druge nesreče ni bilo kakor ta, da so vsi zborovalci na potu domu premišljevali, ali bo liberalna Zadružna zveza v Celju drugo leto še imela toliko članic, da bo imela pravico revizije.

* **Liberalna Zadružna zveza** v Celju, oziroma Jošt, govoril o umirajočih posojilnicah. Ali vam je že izginil iz spomina slučaj Sv. Urban? Kaj pa delajo posojilnice v Smartnem pri Vurbergu, Poljčnah, Smarjeti pri Rimskih Toplicah, Soštanji (dve posojilnici) itd.? Ali želite, da govorimo jasneje? Ali so posojilnice v Poljčnah in Smartnem pri Vurbergu slovenske posojilnice? V njih je večina odbornikov posilinemov, z njimi se okreplja nemčurski živelj. Naši zavodi so trdni, le posojilnica v Smartnem pri Celju ni začela vsled nečednega uplavjanja tamošnjega voditelja Narodne stranke na ondutnega župnika delovati. Jošt naj tudi v „Narodnem Listu“ naznani, kdo je začel z ustanovitvijo posojilnic v St. Juriju ob Taboru, Loka pri Zidanem mostu, Sv. Petru v Sav. dolin, v Petrovčah in na Ptujski gori! Da je on, ko je izvedel, da se v katerem kraju naši možje posvetujejo o ustanovitvi rajfajzovke, takoj mobiliziral Narodne stranke stebre v posameznih krajih in prehitel n. pr. v St. Juriju ob Taboru naše može, je znano! Sprožili pa so misel, ustanoviti posojilnice, naši možje in je Jošt, ker je delal z mrzlično naglostjo, v nekaterih slučajih, nikakor pa ne v vseh v „Narodnem Listu“ navedenih slučajih dosegel prejšnji vpis v zadružni register. Zakaj pa Jošt ne pojasni slučajev St. Jurij ob juž. žel., St. Lenart v Slov. gor., Smartno ob Paki?

* **„Südmarka“.** Znano je, kako nemška Südmarka v St. Ilju ob mèji naseljuje nemške protestantske rodbine, da tako ponemči in poluterani naše uboge obmejne trpine. A to se ne godi samo pri naših, temveč povsod, kjer mejijo Nemci na Slovence ali Slovane, ali kjer že imajo isti gnezde. Na zapadnem Poljskem naseljujejo vsako leto na tisočem nemški protestantskih rodbin, dajajo jim šole in jim ustanavljajo posojilnice. A kako nastopajo Nemci na Nemškem proti Slovanom? Na Vestalskem si je hotel nek katoliški Poljak kupiti svoje posestvo, a oblast mu tega ni dovolila, češ: Nach Vorschrift der königlichen Regierung dürfen wir nur Ansiedler evangelischer Religion ansetzen (po predpisu kraljeve vlade smemo naseljevati la protestantske rodbine. Ali ni to velikanska krivica, katera se godi nam Slovancem od brezverskih Nemcev? Z vso silo so se lotili zadnji čas naših obmejnih krajev, posebno St. Ilja, da nam ugrabijo še to, kar imamo. Slovenci, naša sveta dolžnost je, da branimo svojo pravico last, ki nam jo je Bog dal in ne pripustimo napadnikom niti pedi zemlje več. Vsak delaj po svoje proti tem grabežem in proti postopanju „Südmarka“, ki jo izrabljajo voditelji v protiverske namene, dasi jo podpirajo tudi katoliški Nemci. Kupujmo vžigalice S. K. S. Z., ki so namenjene v prid in korist našim obmejnem trpinom. Zahajevmo jih povsod. Tudi s tem pomagamo nekaj zafirancem.

* **Iz davčne službe.** Prestavljeni so: davčna oficijala Anton Planinc iz Celja v Ivnico, Matija Sevnik iz Šoštanja v Vildon za kontrolorja, davčni asistentje Maks Zwirn iz Konjic v Sevnico, Matija Habjančič iz Ormoža v Ptuj, Karol Mraz iz Sevnice v Celje, Rudolf Starkl iz Sevnice v Ormož, Karol Živko iz Radgona v Lipnico, Anton Gorinšek iz Lipnico v Celje, evidenčni geometri Roman Doleček

iz Ljutomerja v Murau in davčni asistent Jos. Živný, od davčnega upraviteljstva v Gradeu k okrajnemu glavarstvu v Celje.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** C. kr. okrajno glavarstvo nam poroča, da bo izvleček iz plačilnih nalog osebnega dohodninskega davka od 25. t. m. pri davčnem referatu c. kr. okrajnega glavarstva v II. nadstr. 14 dni na ogled.

m **Mariborska državnozborska volitev** 1. 1907 se bo prihodnji teden v odseku razpravlja; poročevalac je poslanec dr. Benkovič.

m **Mariborski Sokol.** Veselica mariborskega Sokola dne 21. t. m. se je dobro obnesla in kakor čujemo, je tudi gmotni uspeh povolen.

m **C. kr. okrajno glavarstvo Maribor** odredi na predlog občinskega odbora Leitersberg delitev občinskega lovskega okoliša občine Leitersberg v dvoje samostojnih okolišev, katerih eden obsegava dvočno občino Melenjski breg, Fridek in Košak, drugi pa davčno občino Počgavo in Leitersberg. Pravica do lova se daje dražbenim potom v najem za oba okoliša v soboto, dne 27. rožnike 1908 in sicer za okoliš Melenjski breg, Fridek in Košak ob 11. uru dopoldne in za okoliš Leitersberg, Počgava ob pol 12. uru dopoldne tuaradno v sobi št. 10 za dobo 6 ih let, to je od 1. julija 1908 do 30. rožnika 1914 tistemu, ki največ ponudi.

m **Sv. Magdalena** v Mariboru. Dne 2. julija obslužava dekanija magdalenska cesarjevo slavnost 60letnega vladanja pri Mariji Devici v Puščavi. Znižana vozinja se je izprosla za 250 romarjev, ki se najbrž zglasijo po 5. uri tistega dne pri blagajni na koroškem kolodvoru. Kdor pa hoče peš romati, se naj ob 5. uri pridruži lembaški in lurski procesiji. Pri postaji Sv. Lovrenc, onkraj železnice, poleg kapelice, se zbere procesija in gre v Puščavo, kjer bo ob 9. uri pridiga in slovesna sv. maša. Ob 1/4 pa je odvoz v Maribor.

m **Olašanje** pristožbin od pravnih opravi pri novem mariborskem mostu. Poslanec dr. Benkovič je izvoljen poročevalcem o tem predlogu nemških poslancev.

m **Leitersberg.** Za petek in soboto ob 8. uru so vabljeni starši, ki imajo otroke na šoli Leitersberg-Karčovina, v šolsko poslopje na izpoved, ali hočejo utrakovitično ali nemško šolo. Vrli Leitersbergerzani, pride polnoštevno in pokazite javno, da se ne daste komandirati od par nemških privarancranc. Starši, na vas je sedaj, da preprečite še pravočasno velikansko zlo, ki se vam hoče napraviti z ustanovitvijo nemške šole. Otroci se bodo le tedaj kaj prida naučili, če se bodo učili v maternem jeziku. Torej pozor!

m **Leitersberg.** Južna železnica namerjava preložiti dosedanjini prehod pri viši Alwies nekoliko višje. Predloženi načrt je samo neka karikatura, radi česar je vložila občina Leitersberg proti temu projektu protest.

m **Sv. Marjeta** ob Pesnici. Slovenska kmečka zveza ima na Petrovo dne 29. junija predpoldne ob 1/8. uri pri Sv. Marjeti ob Pesnici v prostorih g. Cirila Jančarja javni društveni shod. Govorijo drž. poslanec Roškar in drugi. Somišljeniki, pridite na shod v obilnem številu!

m **Puščava.** Katoliško delavsko društvo v Puščavi priredi dne 28. t. m. na vrtu g. A. Eichholzera jubilejno slavnost v proslavo Njih veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Slavnostni govor govoril č. g. A. Bračič, župnik pri Sv. Ožbaltu. Slavnosti se udeleži tudi g. državni poslanec Fr. Pišek. Poročal bo ob 1. uri popoldne o svojem delovanju v državnem zboru. Kmetje in delavci, pridite v obilnem številu; pa tudi iz sosednjih župnij vas vabimo na shod.

m **Puščava.** Katoliško delavsko društvo v Puščavi kliče svojemu podpornemu članu g. Petru Karničniku k njegovemu slavnemu godu dne 29. t. m.: Bog ga živi še mnogo let! — V imenu kateškega delavskega društva: Ivan Perše, predsednik. M. Gornjak, tajnik.

m **Sv. Anton** v Slov. gor. Dne 15. t. m. je šla toča v Andrenchi in deloma tudi v drugih sosednih občinah. Nekateri posestniki so hudo prizadeti. Vzela jim je vse: ozimino in jarino. Gg. poslance prosimo nujne pomoči.

m **Sv. Anton** v Slov. gor. Dne 15. t. m. se je vršila v Cogetineh druga, in tokrat že tajna volitev v občinski odbor. Po hudem boju, posebno v drugem in tretjem razredu, je zmagala v vseh treh razredih katoliško-narodna stranka, in so v odboru sedaj sami vrlji v zavedni pristaši Kmečke zveze. Izvoljeni so bili ti-le: v prvem razredu: Jožef Vogrin, Matjaž Vogrin, Trstenjak Jurij in Franc Poljanec; v drugem razredu: Fras Franc, Fras Jožef, Klobasa Jurij in Borko Franc; v tretjem: Močnik Blaž, Lorenčič Vinko, Emerič Andraž in Vogrin Janez. — Štajerčeva stranka je dobila krepko pa čeljustih. Hvala vsem zavednim volilcem, da so kljub nujni košnji storili svojo krščansko in narodno dolžnost!

m **Mladeniški shod** pri Sv. Trojici v Slov. gor. Kakor mogočno valovje, se vzdigne naša mlađeniška organizacija, katere sad je nad vse krasno uspeli mlađeniški shod v Ljutomeru. Temu

mladeniškemu shodu sledi dne 5. julija drugi in sicer pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Mladeniški shod se bo pričel že predpoldne v cerkvi s sv. mašo in cerkvenim govorom za mladeniče. Zborovanje se začne ob 1. uri popoldne in sicer ob lepem vremenu na prostem pred cerkvijo, ob slabjem v prostorih g. Rojka. Po zborovanju bo v cerkvi kratke nagovor in litanijske z blagoslovom. Govorili bodo na tem shodu Žebot, drž. posl. Roškar, pos. taj. Kramberger, kaplan Bosina in drugi. Mladeniči iz Slov. goric, Dravskega in Murskega polja, pristihite 5. julija k Sv. Trojici, da tam proslavimo naša slovanska apostola sv. Cirila in Metoda. Natančnejši vspored prinesemo prihodnjič.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Dobro je bil obiskan imenovani shod S. K. Z. Lepo je pozdravil poslanec Roškarja podpredsednik shoda č. g. p. gvardijan Meznarič, ki je povdarjal, da si je ljudstvo hrepeneče želelo poslanca v svojo sredino, da mu poroča o svojem delovanju, da pa mu tudi volilci kot svojemu zastopniku povejo svoje želje in potrebe. Poslanec Roškar je govoril z njemu prirojeno življenjsko položajo uro ter razvija jasno in odločno gospodarski položaj. Pojasnuje razmere v državnem, kakor tudi v deželnem zboru. Burno pritrjevanje je pričalo, da je poslanec govoril iz srca v srce, zlasti ko je odkrival, kako pogubno v vsakem oziru je delovanje liberalnih ovinkarjev povsod, tako tudi v Šentlenarskem kraju. Župan Rop je govoril o šoli. Povdarjal je važnost šolskega pouka v materinskem jeziku. Omenjal je nadalje volitve in priznane vstajne agitacije splošno, zlasti ob času volitev. Kaplan Bosina je z ozirom na novo ustanovljeno katoliško izobraževalno društvo pri Sv. Trojici razravljal o pomenu in potrebi društvenega delovanja, ki naj bo v prvi vrsti izobrazba. Zlasti mladina naj postane po društvenih narodna, značajna, da bo vsak čas znala braniti pravice svojega naroda. St. Ilja je prinesel pozdrave mladenič Žebot. Slikal nam je tužne razmere, ki pretijo ugonobiti tam slovenski živelj. Kriva vsega je splošna slovenska popustljivost, ki je Nemcem prepričala prva mesta v različnih zastopih. Navduševal je očete, naj ne branijo svojim sinovom v poštena mladeniška društva, kjer se izobrazujejo in pripravljajo za svoj bodoči poklic. V resolucijah se poslanec izreče polno zaupanje, se protestira proti odprtju srbske meje, se zahteva tudi za deželni zbor splošna, direktna, tajna in enaka volilna pravica. Shod se izreče za sedemletno šolsko dobo z nadaljevalnim gospodarskim poukom. Zahteva se, da tudi vlada primerno prispeva našim šolskim potrebščinam. Volilci egorčeni obsojajo nastop slovenskih liberalnih vsečiliščnikov, ki napadajo katoliško cerkev in nečuvano zascamujejo kmete in njihov stan. Zahteva se, da vlada na slovenskem ozemlju nastavlja slovenske uradnike in da ustanovi v Ljubljani slovensko vsečilišče. Shoda ni motil nihče. Trojški bürgerji so se vsi nekam poskrili. Tembolj navdušeni pa so bili naši možje, ki so zastopali vse župnije, v prvi vrsti svečeda trojško. Mi pa kličemo našim poslancem: le ven med ljudstvo, ki je dobro, ki je pošteno, pa tudi potrebitno politične izobrazbe.

m V Slov. Bistrici se je poročil dne 21. t. m. Stefan Šuc z gdž. Miciko Čaksovo.

m Udarilo je dne 15. junija v gospodarsko poslopje veleposilstnika Antonia Jerovšeka v Spodnjih Novih vesi pri Slov. Bistrici ravno, ko so seno izmetavali. Poslopje je bilo v trenutku v plamenu, da se ljudje komaj rešili. Gospodarsko poslopje in kozolec sta do tal pogorela. Škode je nad 6000 K., po zavarovanju pokritih pa je le 4700 K.

m Poljčane. Šmarski tamburaški zbor priredi na dan sv. Cirila in Metoda t. j. 5. julija t. l. v Gajšekovi gostilni veselico. Začetek ob 8. uri popoldne. Govoril bo naš državni poslanec Fr. Pišek. Kobiljadeleži vabi Gajšek.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Mačnert, glasoviti protestantski pastor, je pretečeno soboto, dne 20. jun. prišel na Ptuj, obhajat staropaganski „Sonnwendeier“ (kres). Opazuje se, da v zadnjem času na Ptiju in okoliči Nemci strastno delujejo za protestantizem. — Umrl je na Ptiju pred kratkim pionir Jožef Fugger, koroški Slovenec iz beljaške okolice. Pri kopanju se je prehladil, dobil pljučnico in moral v najboljših letih pod grudo. N. v. m. p.! — Strašljivita suša pritiska na ptujsko okolico, zlasti pa na polje; že skoraj tri mesece ni bilo pravega dežja. Traže so polnoma suhe, vsi sadeži so zaostali, in, ako nam bog kmalu ne pošlje moč, bo beda med kmečkim ljudstvom nepopisna.

p Vurberg. Dne 14. t. m. je umrla tukaj ena najpridnejših članic Marijine družbe, Margareta Stergar, v 49. letu svoje dobe. Rajna je bila več let cerkvena pevka in od svojih mladih let je vpliko skrbela za kras naše cerkvice, in od mladosti tudi bila preročica cerkvene obiske. Ali neusmiljena jetika ji je utrgala nit življenja. Kako priljubljena je bila pri deklincih, je pričal njen pogreb, katerega se je udeležilo veliko deklet z venci na glavi. G. župnik so pri odprttem grobu imeli krasen govor, v katerem so rajno stavili drugim dekletom v vzgled.

p Vurberg pri Ptiju. Dne 18. junija popoldne je imel pri nas predavanje g. potovalni učitelj Iv. Bele iz Maribora. Predaval je o raznih gospodar-

skih panogah, posebno o vinogradništvu in sadjarstvu. Podučeval je o cepljenju trt in priporočal, naj se cepi kolikor mogoče malo vrst jabolk, da se na ta način veliko lažje prodajo. Povedal nam je tudi, kako se razna mrčesa zatirajo.

p Žerovinci. V Cerovcu se zadnjo nedeljo ni mogel vršiti naznanjeni shod Kmečke zveze zaradi mnogih cerkvenih slavnosti v obližju. Vrši pa se na Petrovo dne 29. junija popoldne po večernicah ob 4. uri shod pri g. Pihlerju v Žerovincih. Govorijo državni poslanec dr. Korošec, Vraz in drugi. Prisjetljivi, somišljenci, udeležite se v običnem številu!

p Ljudska hranilnica in posojilnica v Cirkovcah je imela dne 18. t. m. prvi obični zbor. Tristo kronic dobica za par mesecov, to je že nekaj! Promet se vedno poveča, da vrli odborniki prav zadowljivi sprejemajo in štejejo, pošiljajo in posojujejo „kovače“, večkrat tudi kar cele tisočake. Gosp. nadrevizor Pušenjak je imel zanimivo, podobno predavanje, in le škoda je, da je isto motil s svojo pijačo surovostjo nekdo, da se nam je vsem kar studilo. Čast Cirkovčanom, da je bil ta človek osamel s svojim celjskim „narodnim“ častopisom, ki je krv mnogo solz doma. Žal nam je, ker bi bil lahko vrl mož; obžalujemo tudi njegovo delavno ženo in otroke.

p Polensčak. Ptujsko motovilo se je v predzadnji številki zopet strašno zmosilo nad menoj. Sicer se jaz za pisarjo takega lista, kakor je ptujski „Štajerc“, prav malo zmenim, vendar pa hočem že zaradi naših cerkvenih pevcev, ki se v tem dopisu sramotijo, javnosti slediče poročati: 1. Ni resnica, da bi imeli kedaj pevske vaje za mešan zbor po noči, pri meni vsaj se to še nikdar ni zgodilo. 2. Resnica je, da so sedajne cerkvene pevke sama poštana dekleta, kar ravno tistega v oči bode, ki se čuti na drugi stopnji. 3. Vsak pošten faran mi bo rad pritrdil, da so bile še tudi dosdaj zveste Marijine družbenice. Tega le backi nočeo verjeti, ker tega sploh ne razumejo. — Kar se tiče moje osebe, se ne bom zagovarjal, v pojasmilo le toliko: Jaz sem se zmiraj ravnal in se bom ravnal po navodilih našega gospoda župnika, ki jih pridni farani iz srca ljubjo in visoko spoštujejo. Zaradi par nezrelih neokoličnih Štajercijancev bodo uživali še zmiraj spoštanje, ako se prav ptujska žaba razčesne. Kar se tiče moje službe, vam brez strahu v obraz povem, da se vas popolnoma nič ne bojim. Štajerci nimajo in ne bodo imeli nikoli pravice nastavljati organistov, ker njih pastor teh ne potrebuje. Povem vam pa, in temu bo marsikateri moj tovariš pritrdil, da ako bi organist moral jesti kruh Štajercijancev, bi ga morali v treh dneh zagrebisti. Torej le potolažite se in prepustite skrb za duhovnike in organiste tistim, ki imajo pravico za to skrbeti. — Vsem tistim pomagačem pa, ki so pomagali kovati svojemu mojstru dopis za mene — lepa hvala in najponižnejši organist.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Pri nas že dajde časa moti in bega mirne ljudi nek pristaš Narodne stranke. Za danes mu le to svetujemo, naj neha delati razpor, sicer si bo še razbil svojo napredno glavo in pridemo s stvarmi na dan, ki mu ne bodo ljube. Naj si zapomni, da liberalizem v tukajšnji zemlji ne bode poganjali kaši. Liberalci nas ne bodo strahovali!

p Sv. Miklavž pri Ormožu. Dne 28. t. m. po večernicah bo predaval v bralni sobi pri Sv. Miklavžu pri Ormožu g. Juranič o čebelorejji.

p Pri Sv. Tomažu pri Ormožu je minulo nedeljo zborovala K. Z. Shod je pokazal, da so Tomaževčani zavedni in vrli ljudje, kajti zbralo se jih je lepo število na vrtu Škerlecove gostilne. Shodu sta predsedovala posestnika Meško in Munda. Prvi je govoril posestnik Meško, ki je vspodbujal v izbornem govoru svoje stavnoske tovariše k organizaciji v K. Z., katera se je v ta namen ustanovila. Ta vzbujajoča samozavest kmetov pa ne ugaja govorim gospodom. Nočeo priti v naše vrste in na naše shode, k večjemu se priplazi kak ogleduh, da potem blati v svojem sramotnem listu udeležence in govornike. Mi smo šli vedno z veseljem v volilni boj za naše kandidate in smo tudi zmagali, seveda smo se pri tem tudi včasih opelki (medklic: pošteno!) Brezverni naši bratje so si ustanovili svojo stranko, in namesto, da bi se bojevali proti našemu skupnemu sovražniku, obrnili so svojo najstrupnejšo ostrogi svojim rodnim bratom. Želeč, da obrodi današnji shod obilo sadu in da zbere K. Z. vse kmete Spod. Štajera pod svojo zastavo, sklenem z našim starim gesлом: Vse za vero, dom, cesarja! Drugi govornik je bil državni poslanec g. dr. Korošec. Najprej pohvali vrle Tomaževske mladeniče, ki so se v tako lepem številu udeležili mladeniškega shoda v Ljutomeru. Potem nadaljuje: Pred letom dni smo še imeli med Slovenci slogo. Toda nekaterim mladim gospodom advokatskega naraščaja ni ugajala ta sloga, in ustanovili so si svojo stranko, ki je takoj pokazala svojo barvo s tem, na kakšne može in liste se je opirala, čeravno v javnosti govoriti, da ni liberalna. Njena glavna opora so bili najhujši liberalci in slabli listi. Da mi ne bomo pustili zapeljevati našega naroda od teh ljudi, zato smo ustanovili stranko, ki nikakor ni zavrgla starega lepega gesla: Vse za vero, dom, cesarja, samo da si je pristavila še eno točko, povzdigo kmečkega stanu. Vsak narod, vsaka država namreč žandanes skrbi za kmečki stan, ki redi in vzdržuje vse druge stanove. Če je

kmečki stan zdrav, čil in gospodarsko krepek, bodo tudi vsi drugi stanovi krepki, in s tem cel narod. Zato mi s tem, da rešujemo kmečki stan, izvršujemo eminentno narodno delo. Ne dajte se motiti od različnih ljudi, da je K. Z. farška zveza itd. V vodstvu K. Z. sem med 20 odborniki edini jaz duhovnik in en zdravnik, vsi drugi so kmetje. Ne dajte se tudi izrabljati od ljudi, ki vam urivajo več nemščine. Res je dobro, če človek zna več jezikov, toda v prvi vrsti je potreben stanovski pouk, gospodarska izobrazba. Nasprotniki nam očitajo, da smo mi proti izobrazbi. Ko so še oni priejavili po mestih sijajne plesa in posedovali po kavarnah, smo mi ustanavljali izobraževalna društva, v katera smo vabili naše ljudstvo, da se izobražuje. Nadalje pravijo, da smo sovražniki šole. Toda zaradi tega, da so nekateri izmed nas za malo skrajšano šolsko dobo, za drug učni načrt, za drugače nastavljene počitnice, še nismo nasprotniki šole. Dandanes pač ni noben pameten človek nasprotnik šole, in s tem stavkom so že izpodbiti vse trditve nasprotnikov. K. Z. pa ne bo skrbelo samo za kmete, temveč tudi za njih delavce, viničarje in hlapce, ki tvorijo zelo važen del kmečkega stanu. Delovala bo za to, da bodo tudi cni uvrščeni mejl tiste, ki bodo zavarovani za starost in onemoglost. Navzoči so živahno pritrjevali izvrstnim besedam g. poslanca. — Posestnik Vraz pozivlja kmete, naj se po zgledu drugih stanov združujejo v K. Z. da skupno, „viribus unitis“ (z združenimi močmi) delujejo za svoj stan. Za naše sestinte, vero in mili materni jezik so naši pradejne prelivali kri, bojujmo se tudi mi za nje. Posestnik Korpar izraža svoje veselje, da je našel pri Sv. Tomažu tako zavedne može, ki so se zbrali na shodu K. Z. Poziva kmete, naj se pridno udeležujejo volitev, naj se nobeden ne izgovarja: brez mene bodo že opravili. Vsak naj pristopi h K. Z. ter naj plača tisti bori prispevki 1 K 50 vin., to ne bude nobenega ugonobilo. Predlagam, da se ustanovi farni pododbor. G. kaplan Močnik izraža svoje veselje, da so v K. Z. naši najboljši može in mladeniči in poziva kmete, naj se udeležijo vsi volitev, kadar jih bode žvala K. Z. Gospod Kaplan Štuhec opisuje obe stranki, ki sta na Spodnjem Štajerskem. Naša stranka ima na svojem praporu zapisano tudi vero, in vera nam jamči, da naš namen ne bo propadel. Poljaki na Nemškem, ki so ostali zvesti svoji veri, se niso dali ponemčiti. Posestnik Meško predlagam pododbor K. Z., ki se je soglasno sprejel; istotako se je sprejela sledična resolucija soglasno: Kmetje, zbrani na shodu K. Z. pri Sv. Tomažu izrekajo poslancem Slovenskega kluba svoje popolno zaupanje.

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. Štajerske Trsnčarske zadruge predijo dne 29. t. m. k nam izlet. Vspored je ta le: 1. Sestanek v Juršincih ob 10. uri predpoldan v gostilni Toplak. 2. Predavanje potovalnega učitelja Iv. Belle ta „o pomenu trsnčarskih zadrug“ ob 1/2 11. uri predpoldan v starci Šoli. 3. Skupni obed v gostilni Toplak. 4. Ogledovanje trsnic, matičnjakov in trtničarskih skladnišč. Pogovori. Konč izleta okoli 3. ure popoldan. — Ljutomerčani v Zetalčani se pripeljejo na vozovih ozir. na kolesih; Bolzenčane pričaka voz v Moškanjih pri poštnem vlaku ob 7 uri 11 minut zjutra.

p Sv. Lovrenc na Drav. polj. Naše bralno društvo priredi dne 28. junija 1908 ob 8. uri popoldne v društvenih prostorih javen poučen shod s potopisnim predavanjem. Povabljeni so vsi prijatelji bralnega društva. — Dne 29. junija ob 8. uri popoldne pri ulnjaku na farovškem vrtu čebelarski shod, na katerem bo g. Iv. Juranič predaval o umni čebelorejji. Vsi čebelorejci so torej povabljeni.

p Majšberg. Šentlorenška kmetijska podružnica priredi dne 28. junija 1908 ob 1/2 8. ure popoldne pri našem poučen poučniku med domačo živino, o katerem bo predaval g. W. Irran, c. kr. živinodržavnik iz Ptuja. Pridite vsi živinorejci k temu pouku!

Ljutomerski okraj.

I Iz Ljutomera. Zaupni shod Narodne stranke v Ljutomeru se je vršil prav žalostno; zaupnikov malo, čeravno je bilo vabil toliko ko listja. Ljudje že več nočajo iti, ker vedo, da kaj pamečnega tako ne slišijo. Student Špindler je nazpravljal, naj se odpravijo virilisti, posebno lavantinski in sekovski škol. Nadalje naj bi se ustanovila za gornji Ljutomerski okraj kmetijska podružnica, seveda napredna. Govoril je tudi o pletarski Šoli v Vučji vasi; posle te Šole bi prevzel nadučitelj v Vučji vasi. In zakaj vse to? Ljudje pravijo, da za to, da bi dobili več ljudi na svojo stran. Grdo je tudi to, da delata Špindler in Lesničar, ki sta študirala s pomočjo duhovnikov (dijaškega semenišča) in bi jim morala biti hvaležna, sędaj proti duhovnikom, proti kmečkemu katoliškemu ljudstvu, oziroma vsemu, kar ne trobi v liberalni rog. Mi pa, slovenski možje in mladeniči, ki se čutimo srečne v naši Slov. kmečki zvezi in Mladeniški zvezzi, kličemo vsem, ki jim je na srču blagor ljudstva: Proč z liberalizmom!

Udeležnik zaupnega shoda. **I V Ljutomeru** se je dne 22. t. m. poročil g. Ferdinand Pihlar iz Žerovinec z gdž. Aniko Haljanovo iz Radomerja. Pri tej priložnosti so se čast. gostje tudi spomnili naših revnih dijakov ter nabrali za mariborsko dijaško kuhanjo 10 K 40 vin. Novoporočencema naše iskrene čestitke!

I Ljutomer. Naši vsenemci so občitali svoj „Sonnwendeier“ na čast staremu vsenemškemu mačiku Vodanu. Ne čudimo se temu. Dolgotrajna suša, vsled katere zeva žena zembla, je tudi našim vsenemcem razsušila tisto maličkost možganov, ki jih se imajo.

I V Selščih se snuje vojaško-veteransko društvo, kar gotovo ni nič slabega. Toda, ker stoji na

čelu tega gibanja znani "Štajerčev" pristaš Lassbacher, vasilje se nam opravičeni sum, da bude to društvo s svojo nemško komando zasledovalo le sebe nemškarske namene, mesto da bi gojilo patriotske čute. Sicer pa upamo, da bodo dosluženi vojaki, ki so bili in so še pripravljeni za svojo avstrijsko domovino kri in življenje žrtvovati, tudi koristi svoje slovenske domovine možato in nevstrašeno branili. Pozor tedaj zavedni rodoljubi jurjevske in kaapelške župnije!

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Naša mladina v bralnem društvu ne-le rada čita knjige in časopise, ampak se tudi s hvalevrednim zanimanjem vdeležejo zborovanji, predavanji itd. V Ljutomeru na mlađenškem shodu nas je bilo častno število s celim pevskim zborom. Sem od spomladi pa smo že priredili te-le igre: "Pravica se je izkazala" in "Pri gospodi", pred kratkim pa veliko Medvedovo žaloigro "Za pravdo in sreč". Vselej so igralci storili svojo dolžnost v popolno zadovoljnost vseh navzočih, zlasti pa so v zadnji težki igri nekateri naravnost iznenadili obilne gledalce. Da med posameznimi dejanji naši fantje marljivo tamburajo, razume se samoobsebi. Največji užitek pa nam pri vsaki veselici nudijo poleg igralcov naši vrli pevci, fantje in dekleta, ki delajo res čast ne-le skrbnemu pevovodju, ampak slovenski pesmi sploh, ki tako milo in ubrano zveni iz njihovih čistih grl. Ker smo slišali, da se za Petrovo in Pavlovo pripravlja prelepa in gulinjava igra "Mala pevka", ki je že pred dobrim letom izvabila neštetim gledalcem toliko solz, čakamo že komaj, da zopet nastopijo naši mlađi ter pokažejo, kaj da znajo.

I Sv. Križ na Murskem polju. Ker se je zadnji čas veliko govorilo, da namerava naše Vojaško veteransko društvo spremeniti poveljski jezik, to se pravi, zavreči milo donečo materino besedo in se šopiriti z nemščino, odgovarjam vsem takim rado-vednežem sledče: Naše Vojaško veteransko društvo je bilo pred štirimi leti ustanovljeno popolnoma na narodni podlagi, slovenska pravila s prošnjo za slovenski poveljski jezik so bila potrjena od c. kr. namestnije v Gradcu. Zastava, katera je bila lansko leto blagoslovljena, ima razun cesarskega orla in Marijine podobe samo slovenske napise in vrhu tega jo še krasí narodni trak, dar kumice g. dr. Grosmanove. Uđe, sami Slovenci, imajo društvena znamenja s slovenskim napisom in povrh še pri-peta na narodnem traku. Ali si more kdo misli še večjo budalost, kakor da bi se dalo to društvo po nemško komandirati? Res imamo par nezadovoljnežev zaradi slovenskega poveljstva, izmed katerih enega je društveni odbor na Telovo izključil. Ti ljudje vedno govorijo, kako lepa da je nemška komanda, ker so pri vojakih tako imeli, a tega pa ne premislico, da smo tam morali ubogati kakor so drugi hoteli, a sedaj pri prostovoljnem društvu pa imamo poveljstvo, kakoršno sami hočemo, in toliko spoštovanja do slovenske matere besede pa že moramo imeti, da se je vselej poslužujemo, tudi pri naših paradnih nastopih. Češki veteranci imajo češko poveljstvo, Hrvati hrvaško, edino Slovenci bi se moral s pasjo poniznostjo klanjati nemščini. Nikdar in nikoli! Ako bi n. pr. kje gori v Fehringu imeli tisti veteranci slovensko poveljstvo, za neumneže bi jih spoznali in v Feldhof poslali, za nas pa seveda bi bila tista nemška komanda tako "častno." Ker je predržnost včasih tudi dobra lastnost, rečemo torej: Naše Vojaško veteransko društvo ostane, kakor je bilo ustanovljeno, za vselej, ker je nemogoče priti do kake izprenembe; onim par nezadovoljnežem in pa hujšačem-neudom, ki vedno govorijo, da bi veliko novih udov pristopilo, ako bi se spremenoilo poveljstvo, pa svetujemo, naj si ustanovijo novo veteransko društvo, katero lahko komandirajo kakor sami hočeo, magari po mažarskem. Vse bivše vojake naše župnije, kateri si hočeo ohraniti spomin svojih vojaških let in jim je slovenska materna beseda vselej in povsod častna, pa pr'jazno vabimo, pristopiti k našemu društву. — Vodstvo Vojaškega veteranskega društva pri Sv. Križu dne 21. ročnika 1908. Ivan Magdič, načelnik; Ivan Peršak, namestnik; Jakob Stuhec, tajnik.

I Kapela. Letošnja suša trti ugaja. Rozge pre-raščajo že kolje, posebno v novih nasadih. Vinogradniki so si že leli pouka, kako naj se vrši pletev. Odbor bralnega društva je naprosil potovalnega učitelja, g. Ivana Belleja za pouk. Radostno se je blag. gospod odzval ter s poljužnim razlaganjem in dejanskim razkazovanjem v novih nasadih č. g. Bolkoviča vinogradnikom zelo vstregel. Odbor bralnega društva mu za njegov trud izreka javno zahvalo.

I Kapela-Radenci. Nagla smrt. Ravn ob času, ko smo obhajali pri nas 11. junija slovesnost večne molitve presv. R. T., je med sv. opravilom zjutraj naglo umrl v zvoniku naš pevec in še mlad fant Jože Roškar. Veselja je vedno imel s cerkevnim zvonjenjem. Ko je imenovanega dne, misil pozvanjati k službi božji, ga je zadela srčna kap. Pogreba se je udeležilo mnogo občinstva, znamenje, da je bil pošten fant; spremili so ga tudi delavci pod voditeljem Dunajske slatine. Cerkveni mešani zbor, kojega ud je bil, zapel mu je prekrasno žalostinko (nagrobnico) "Blagor duši plemeniti." S solzimi očmi zapuščali smo pokopalšče z besedami: "Naj v miru počival."

I Sv. Jurij ob Ščavnici. V pondeljek na praznik Petra in Pavla priredil bralno društvo igro: "Mala pevka", v kateri, kakor je znano, skoro vsi igralci mnogo pojejo s spremljevanjem harmonija, harfe, otor itd. Magično obisk k tej gulinjivi in krasni igri pričakuje odbor.

Slovenjgraski okraj.

s Ribnica na Pohorju. V 24. št. Narodnega Lista zopet nek dopisnik napada naše Kmečko bralno društvo, kojega lepi namen je bil in še bo, podpirati le krščanske, strokovne kmetijske časnike in knjige. Ni moj namen, odgovarjati dopisniku smrdljivega "Narodnega Lista", ampak resnici na ljubjo javnim sledče: Nesramna laž je, da bi bil kdo z mrzlično hitrostjo poizvedoval za ničevim dopisnikom, kojega je po njegovem dopisu vsak na prvi mah spoznal. Laž je tudi, da si vsa okolica želi nove ljudske knjižnice, ampak resnica je, da si je nihče drugi ne želi, kakor par liberalnih šepetavcev dopisnika. Dopisnika zelo bode v oči slovenski napis "Bralnega društva", ki je bil še pred kratkim edini dokaz letovičarjem in drugim tujcem, da še živi v Ribnici slovenski rod, kajti napisi na trgovinah in krčmeh so žalibog razen enega dvojezičnega vsi nemški, katerih pa narodni dopisnik ne vidi. Naravnost nečuvano pa je, da napada društvo tudi radi tega, ker je pri svoji seji dne 31. majnika enoglasno pristopilo k slovenski krščansko-socialni zvezi in predbaciva, da je društvo "haužvalo" z naprednim denarjem. Vprašam javno dopisnika "N. L.", ali je že on daroval kak vinar našemu kmeč. bralnemu društvu? Vprašam tudi vše naprednjake, koliko ste darovali društvu pri zadnji veselici, kojo ste takrat bojkotirali, češ osem dni pa ste se nemške lovske veselice polnoštevilno udeležili?

s Pameče. Dne 14. t. m. bile so pri nas volitve občinskega predstojnika in svetovalcev. Župan izvoljen je širno priljubljen krščanski mož in vrl narodnjak g. Ivan Vrhnjak, tukajšnji gostilničar. Njegova svetovalca sta pa istotako odščina moža: Matija Pečoler in Lukež Pogač. Odborniki so: Fr. Rotovnik, Ivan Rotner, Jurij Savec, Ivan Uršič, Ant. Radšel in Jakob Škorjanc. Občani so veseli, da je ednor vkljub tolikemu nasprotovanju in ugovarjanju liberalcev prešel v roke treznomislečih, vestnih zastopnikov, ki bodo gotovo zastavili vse svoje moči v prospeli svojih volilcev.

s Soštanju. Cesar je potrdil izvolitev Karla Adamovična pl. Chepina za načelnika okrajnega zastopa šoštanjskega in Josipa Skaze za njegovega namestnika.

s Lokovica pri Soštanju. Dne 20. jun. je zadeva velika nesreča J. Korena, ki je načelnik hranilnice in posojilnice v Šmiljiju pri Soštanju. V najhujši vročini in ob močnem viharju je ravno ob poldne izbruhnil ogenj. V trenutku je bila v plamenu s slamo krita hiša in gospodarsko poslopje. Dvajsetletni sin Jože hiti v hlev, da izžene živino; ko hoče ven skočiti, pade nanj goreča streha; grozno opečenega izvlečeta iz ognja dva družinska mladeniča Blaže in Jože Rotnik p. d. Budjanova. Ubožek je trpel silne bolečine, po 18 urah je umrl. Žena je zbežala iz kuhišine v klet, kjer je ostala skoraj eno uto. Že so mislili, da sta jo zadušila dim in vročina. Prej omenjena mladeniča in nek rudar jo rešijo z veliko nevarnostjo. Zaradi dima je poveznila zelinu kad na sebe, malo se je opekla, drugega se ji ni zgodilo nič. Nekaj obžgane živine so morali zaklati.

s Golavbaki bo dne 28. t. m. popoldne ob 3. uri pri g. Lešniku splošna veselica. V slučaju slabega vremena se preloži veselica na dan 29. junija t. l. ob istem spredaji. Darila sprejemata g. župan in gosp. Lešnik v Golavbiku. Čisti dobiček je namenjen za uboge, v smislu 60 letnico Njih Veličanstva.

s Štartig pri Slovenjgradu. Papežev zlati jubilej obhajalo bo tukajšnje "Kmetijsko bralno društvo" na Petrovo, 29. junija 1908, po večernicah pri Petru s slavnostnim govorom, po katerem se bo igralo: "Pravica se je izkazala"; na to pa petje in protestno razveseljevanje!

Celjski okraj.

c Imenovanje poštnih uradnikov za Zidanij Most. — Vrhuneč liberalnega obrekovana. Zvedeli smo, da noben Slovence ni prorisil za dotična mesta! "Domovina" in "Nar. List" pa kričita, da je poslanec dr. Benkovič krv, ker je bil kontrolorjem imenovan Nemec. Naj si sodbo o taki lopovščini vsakdo sam napravi. In taki časnikarji hočejo, da se ž njimi resno pečamo. Proč z liberalci, proč z njihovim nedostojnim časopisjem!

c Celje. Dne 18. t. m. je umrl tukaj postajen načelnik v pokolu gospod Jožef Bračič.

c Ivan Rebek, ključavničarski mojster v Celju, je bil izvoljen odbornikom celjske "Zadružne zvezze"; liberalci služi, od naših pristašev pa tudi rad jemlje zaslužek.

c Otročaji. V uvodnem članku zadnjega "Nar. List" se pritožujejo generali Narodne stranke, češ, da jih "klerikalci" ne pozdravljajo dovolj spošljivo. So pač domišljavi ti mnogobrojni generali laži, "narodne stranke", ker zahtevajo, da bi se moralo pred njimi vse klanjati.

c Telovadni odbrek celjskega izobraževalnega društva naredi v nedeljo dne 28. junija izlet v Griže. Ob 9. uri dopoldne bo v Lurdru pri Grižah pridiga in sv. maša. Telovadci odkorakajo potem v gostilno g. župana Sulerja. Tam boda telovadba, kosilo in petje. Popoldne po večernicah se bote

vprizorili igri "Krčmar pri zvitom rogu" ter "Kmet in fotograf." Izleti se udeleži tudi trboveljski telovadni odbrek in učenci orglarske šole v Celju. Somišljeniki, pridite!

c Sv. Frančišek Ksaverij. Kjer se pleše, tam se trese, in kjer se trese, tam se podere! Pri nas ne mine niti eden shod, da bi se tam ne plesalo. Mar je to Bogu na čast ali narodu v korist? Lastniku one gostilne, kjer se pleše, budi povedano, naj v bodoči opusti take prireditve, saj je tudi brez plesa lahko prijetna zabava, ako ravno kdo hoče. Ako se pa stvar nič ne spremeni, bodemo v bodoči v "Slovenskem Gospodarju" zapisali nekaj, kar ne bo gotovim ljudem všeč!

c Pri Sv. Jederti nad Laškim smo dobili poštni nabiralnik; sel hodi trikrat v tednu na Laško. Posredoval je dr. Benkovič. Hvala mu!

c Na Zusmu dobili so o binkoštih nov lep zvon, ki se s starimi prav lepo vjema. Težek je čez 26 starih centov, ima glas D ter je bil vlit v Viltenu pri Inomostu v spomin trojnega letošnjega jubileja. Vsem je v veliko veselje.

c Vrantsko. Začasni odbor "Društva za varstvo otrok in mladinsko skrb za vrantski sodni okraj" predi v petek, dne 3. julija 1908, ob 10. uri dopoldne v sodni dvorani na Vrantskem ustanovlju zborovanje, na katero se vabijo tem potom vsi, za tako plemenito stvar vneti občani, zlasti pa gg. župani okraja, duhovniki, učitelji, sirotinski odborniki, c. kr. in občinski uradniki. Na tem zborovanju se bo izvolil odbor društva, in sprejemali se bodo uči. Kdor se osebno ne more udeležiti tega zborovanja, naj blagovoli naznani svoj pristop pismenim potom.

c Vrantsko. Na podlagi precej razširjene govorice, da g. dr. Karba ni hotel iti k Šalamonovim, čeprav je bil klican, prinesli smo tudi má dva dopisa v tej zadevi in sicer v št. 24 in 25. Kakor pa je pokazala sodniška obravnava dne 19. t. m. pri vrantskem okrajnem sodišču, pri kateri je nastopil dr. Karba kot tožitelj proti razširjevalcem te govorice, je govorica popolnoma neutemeljena in je nastala na podlagi krivih poročil, ki so se dale priča osebam o besedah zdravnika dr. Karba. Vsled tega mi neprisiljeno, celo prostovoljno preklicemo naše trditve o dr. Karbi v št. 24 in št. 25 v polnem obsegu ter mu vrnemo s tem njegovo po krivem napadeno zdravniško ime in čast. Glej izjavo med inserat!

c Iz Mozirja. Dne 9. t. m. smo imeli živinski sejem, ki bi bil prav dobro uspel, ako bi bilo nekoliko boljše vreme. Zanimivo je bilo, kako so nekateri liberalni in nemčurski mesarji med seboj meštarili. Vsak vol jim je bil predrag, povsod so hoteli na ceni nekaj odfrgati. Žalili so tudi tehtničarja, češ, da ni pravčno ravnal s tehtnico. Zato pa, kmetje živinorejci, opozarjam vas kot živinorejec, da nam je treba dobre kmečke organizacije. Združeni bomo lahko sami delali ceno našim pridelkom, posebno pa živini. Pri sedanjih razmerah ne sme več dolgo ostati. Naša dolžnost je, da se pobrigamo za svoje koristi. Poznam v našem okraju občino, ki je imela pred leti še precej lepih volov in tudi nekaj bikov. Zdaj nima ne enega ne drugega. Po zgledu teh se ne smemo ravnati. Ce bi bili mi vsi takši živinorejci, potem se lahko po preteklu 20 let vsi mesarji proglašajo za deželne in državne kandidate. Za nas kmetski bila potem hujša denarna kriza, kakor je letos v Ameriki. — Živinorejec.

c Mozirje. Načelstvo kmečke hranilnice in posojilnice naznana, da ima svoj prvi uradni dan 2. julija 1908, v novih prostorih g. Strenčana, po dom. Grabnerja. — Nek dopisnik v "Domovini" je dvomil, kdo bode neki zaupal svoje prihranke načelstvu nove posojilnice. S ponosom smemo reči, da se mu je že pred ustanovitvijo zaupalo nad 33.000 K. Kmetje, poslužujte se svoje hranilnice in posojilnice. Svoji k svojim!

c V Noviščki pri Gornjemgradu je umrla pred kratkim najstarejša žena Uršula Golob. Dočakala je visoko starost 120 let.

c Iz Mozirja. Žalostne razmere vladajo pri naši pošti. Na vratih v čakalno sobo so napisali v treh jezikih: Die Thüre schließen. Cihindi laporta. Vrata zapreti. Na vratih v poštni urad je pa samo napis: K. k. Postamt. Amtsstundenplan. Usojal bi si zahtevati od slavnega poštnega urada, da da na obojna vrata napraviti jedнакa napise. V čakalnici sobi se ne moremo v par urah nemško naučiti. Plačilnice za plačilo davka bi morale biti tudi vedno dvojezične, ne pa samo nemške, kakor se je to že večkrat primerno.

c Iz gornjegradskega okraja. Kako ste srečni, gospod urečnik, ker imate toliko dopisnikov iz Gornjegrade. Poleg črnih klerikalcev se blišči svitla zvezda liberalna, namreč hauptsteber Narodne stranke, učitelj Sijanec. To je tisti Sijanec, ki je na vseh liberalnih učiteljskih shodih za zapisnikarja, tisti Sijanec, o katerem bi se mislilo, da niti enega nohta nima na sebi klerikalnega, ta vedikan se torej poniza in vam dopisuje. Takrat, ko so liberalci sklepali rezolucijo o lažnjivi pisavi v "Gospodarju", je Sijanec med prvimi glasoval za to, da se oobsodi pisava "Slovenskega Gospodarja." Čez par tednov je pa gospod na vse to pozabil in vam je dopisoval. Zagonenet gospod, ta Sijanec, kaž ne?

c Gornjograd. "Zalostno vest, naznanjamo klerikalcem, da je naša Narodna godba mirno in brez bolečin zaspala." — Tako pišejo naši liberalci, ker

jim je Rakus odpovedal in zdaj nimajo več slavne Narodne godbe. In Sijanec jo je vendar tako hvalil v "Gospodarju".

c Frankolovo: Ustanovni občni zbor za kmečko katol. izobraževalno društvo kateri se je v 22. št. Slov. Gospodarja naznani za dan 31. maja t. l. vršil se bo v nedeljo, dne 28. junija popoldne po večernicah z istim dnevnim redom, kakor se je bil prvič določil v zgoraj navedeni številki Slov. Gospodarja, ter se vabijo vsi k obilni vdežbi.

Konjiški okraj.

k Iz Doliča pri Vitanji. Dne 16. t. m. je tukaj toča hudo pobila. Ubogo ljudstvo! Vsled hude suše na njivi niti same ni pognalo, tako, da kmet ne bo dobil niti slame ne. Toča je zdaj vzela vso ozimino in sadje. Tukaj je državna pomoč neobhodno potrebna. Občina, obrni se nemudoma do svojega poslancega Pišeka in na c. kr. okrajno glavarstvo Konjice!

Brežiški okraj.

b Radi zavarovanja bregov Save pri Brezovem na Blanci je poslanec dr. Benkovič na ministrstvo javnih del stavljal odločno interpelacijo, zahtevajoč pospešitev in konečno rešitev te zadeve. Pričakujemo, da bodo prizadeti posestniki vendar uvrščeni, da brez njihovih prispevkov, vsaj v naturi (vožnje, materijal) sivar ne pojde naprej, ker se to povsod zahteva.

b Sv. Jakob na Delu. V nedeljo, dne 28. t. m. bodo mil. knezoškof blagoslovili temeljni kamen nove župnijske cerkve.

b Rajhenburg. Tukaj se je ustanovilo društvo za promet tujcev.

Drobtinice.

d Slovenci na razstavo v Prago! Osrednja zveza društev "Češljih Baračniku" v Pragi je pričela akcijo za izlet Slovencev v Prago ter poverila z vsemi pripravljalnimi deli svoja člana Beneša in Krašovca. Izlet Slovencev v Prago se vrši dne 16. julija t. l. V ta namen se izbero izletniki dne 16. julija po 5. uri popoldne v hotelu Štrukelj v Ljubljani, kjer jim izroči praski odposlanec izletne znake. Odhod iz Ljubljane južni kolodvor ob 7:35 zvečer. Naslednjega dne ob 6. uri zvečer se pripeljejo v Pljen, kjer prenočijo. Dne 18. julija si ogledajo vse znamenitosti tega mesta, 19. julija se odpeljejo v Prago, kjer ostanejo tri dni, 22. julija s parobromom v Melnik, 23. v Tabor in 24. nazaj v Ljubljano. Cene izleta so: v III. razredu 120 kron, v II. razredu 140 kron. V tej ceni je obsegeno: vožnja tja in nazaj in ves čas bivanja na Češkem 3 krat dnevna hrana in prenočišče. Prijave naj se pošljajo najdalje do 5. julija na naslov: G. Eman Beneš-Malostansky, Praga VII, Skalecká ul. 355. Prijavi se mora poslati zadavek 10 kron ter naznaniti, na kateri postoji želi vstopiti.

d Jezikovui talent. Slovenska gorenjka, kočno dekle, gre v Ljubljano v nemško hišo služit. Teden potem piše svoji priateljici domov: "En teden sem šele v Lblan, pa že znam nemšk. Povejte moj mater, da naj kmal pridejo kmen, dokler še kaj kransk znam."

Najnovejše novice.

Utopljenca so potegnili iz Drave dne 22. t. m. Ležati je moral že kakih 3–5 dni v vodi. Našli so pri njem denarnico in papir, iz katerega se je uvidelo, da mu je ime Franc Sturm. Podrobnosti še niso znane, ni pa izključeno, da se je zgodil zločin, ker je imel rano na prsih in preko glave.

Iz Šmarja pri Jelšah se nam poroča, da je bil pogreb g. dekanja Franca Jug dne 24. t. m. nad vse veličasten. Velikanska množica vernikov je polnila prostorno cerkev in pot do groba. Vsa šolska mladčina pod vodstvom vrlega učiteljstva, vsi tukajšnji uradi in mnogi prijatelji od blizu in daleč so se uvrstili v žalostni sprevod, za kogega vzorni red se je mojstrsko skazala slavna požarna bramba pod vodstvom gospoda načelnika. Do 35 duhovnikov, med njimi vlč. gospod dekan iz Hoč, sošolka gg. župnika iz Šmartna pri Velenju in iz Gotovlj, je za rajnikom opravljalo mrtvaške molitve; vlč. g. župnik Kreft je govoril nad vse ganljivo slovo v cerkvi, dočim je daroval sv. mašo rajnega iskreni prijatelj g. duh. svet. Hirti. Rojak Šmarski, g. prof. Vreže je vodil pogreb in se je ob odprtjem grobu v kratki in jedrnatih besedah zahvalil za tako častno in mnogoštevilno udeležbo. Blagi rajni prijatelj in vrli dušni pastir, vživaj obilno plačilo in večni mrl!

Mariborski glavni kolodvor bo znatno preurejen. Včeraj se je vršil komisijonalni ogled.

Listnica uredništva.

C. kr. cinkarna v Celju: Smo izročili našim poslancem. — Č. g. Ivan Bohanec: Izjavljamo, da člankov iz Ormoža z dne 30. aprila 1908 št. 18 nismo dobili od Vas. — Sv. Barbara v Halozah: Preveč osebno. — Spod. Dolič, Dobje, Št. Jur ob juž. žel., Sv. Ana na Krembergu, Ptuj: Za to številko prepozno. Prihodnjič! — Dučaj: O tem smo že itak dovolj pisali; dovolite torej, da odložimo. — Št. Pavel pri Preb.: Preosebnost! — Dobrna, Dramlje, Žusem prihodnjič!

Loterijske številke.

Dne 20. junija 1908.

Trst	48	41	76	56	36
Linc	31	30	83	85	46

Izjava.

Jaz Marija Povšnar iz Povšnika pri Vrantskem preklicem in občalujem vse laži, katere sem govorila o tukajšnjem zdravniku gosp. Dr. Karbi v slučaju rajne Šalamun Marije iz Povšnika.

Ni res, da gosp. doktor ni hotel iti k Šalamon Mariji vkljub mojim prošnjam, res pa je, da sem jaz prišla k njemu samo po zdravila. Ko je gosp. doktor izjavil, da mora prej Šalamun Marijo preiskati in videti in je bil takoj pripravljen iti z meno, sem jaz rekla, da nimam od Šalamunovih naloge zdravnika pripeljati na dom, ampak samo zdravila prinesti. Dobila sem zdravila, obljubila sem pa takoj iti k Šalamunu in če je on zadovoljen, priti ob 7. uri zvečer nazaj po gosp. doktorja, prej mi radi daljave poto ne bi bilo mogoče. Pekličali so pa g. doktorja še le drugi dan popoldne.

Prosim s tem gosp. dr. Karba javno za odpuščanje in se mu zahvaljujem, da mi je kazen pred sodnijo odpustil.

Vrantsko, 19. junija 1908.

Marija Povšnar.

539

Novi in že rabljeni

motorji in kmetijski stroji

so po ceni na prodaj.

Nove izdelke in poprave vseh motorjev in strojev izviriši Karl Sinkovič, klučavnica in izdelovalci motorjev in strojev, Puffgasse št. 9, Maribor. 368

V najem se da

s prvim avgustom t. l. popolnoma prezidani in moderno urejeni

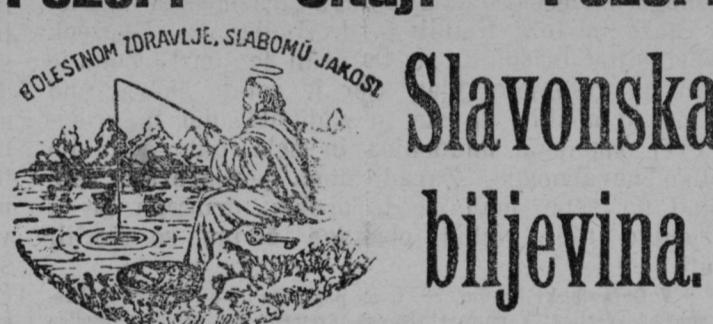
HOTEL AVSTRIJA

s prostornimi gospodarskimi poslopji za voznike, vrtom za ptujoče, ledencu itd. v Slovenski Bistrici. Ugodna lega v sredini mesta, kjer se že od nekdaj izvršuje najbolj obiskana gostilna, ter nova železnica, ki se že otvori v tekočem letu in bo zvezala mesto s postajo južne železnice, janči za živahen promet podjetja. Natančnejši pogoji se izvijo pri posojilnici v Slov. Bistrici. 513

Pozor!

Če hočete kako posestvo ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gostilno, zemljišče, zdravilišče itd. na kraju ali okolici hitro in diskretno kupiti ali prodati, če iščete hipotekarno posojil ali udeležbo, obrnite se z zaupanjem na naslov: "Erste Realitätenverwaltung" Dunaj VIII, Albertgasse 30. Strogo rečno, kulantno največje strokovno podjetje prve vrste. Zastopava v vseh krajinah Avstro-Ogrske in sosednih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni. Kdo hoči, da ga obišče brezplačno, naj to naznani na zgornj navedeni naslov. Največji kupčevalski promet med Dunajem in deželi. 521

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljih gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastrelenu kašču — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hribovosti, težku dibanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašču, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izborne, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

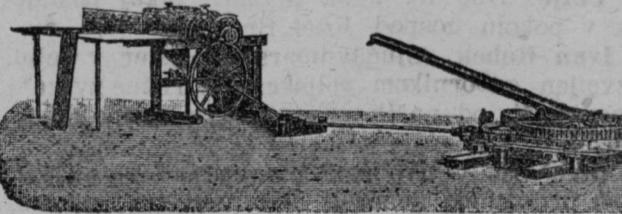
P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

656

Velike skrbi

dela kmetu pomislek, kje naj dobi zadostni delavni moči in če ima le kaj obsežno posestvo, mora si omisliti stroje. Opravičen pa je marsikoga straha, kje naj kupi zanesljiv stroj, ker je med dobrimi izdelki tudi mnogo slabega. Ako hočete biti pošteno pestreženi, obrnite se na domačo tvrdko:

Trgovina z železnino "MERKUR",
P. Majdič v Celju
ki ima vsak čas velikansko zalogo najboljših
mlatilnic na roko in gepeli, gepljev, navadnih
čistilnic, kakor takih na 6, 7 in 8 sit, trijer-
jev, slamoreznic itd.
Ceniki zastonj! Ceniki zastonj!

525

Pojasnila o inseratih daje

upravnštvo samo tistim, ki priležijo vprašanje znamko za
10 vinarjev

Vila

10 let davka prosta, v najlepšem delu, južna lega, krasna opava, dober obrestni dohodek v bližini južnega kolodvora, se radi rodinskih razmer pod jako dobrimi plačilnimi pogoji takoj proda. Vpraša se v upravnštvo. 523

Dva poštena mizarsta pomočnika dobita takoj trajno delo pri Jožefu Brandl, orglarškemu mojstru v Mariboru. 524

Plemenski bik mariahoferske pasme, lep, zrasten, 10 mesecov star, okoli 280 kg težek, se prodaja po 35 krajevih kilogram. Kje, pove upravnštvo "Slov. Gospod.". 526

Tako se isče učenka za šiviljo, znati mora slovenski in nemški. Pošaut Marija, Frauengasse št. 17, Maribor. 525

Učenec močen z dobrimi šolskimi spričevimi, se takoj sprejme v najlepšem kraju mariborske okolice. Kdo hoče kupiti, zve načnčnejše pri g. Kirnbauer, Pobrežje št. 155. Maribor. 526

Trgovski pomočnik prodaje krovnega blaga, zmožen slovenščino in nemščino, dober prodajalec, se sprejme pri Eek Wegschaiderju v Radgoni; oglajilo se naj le samostojni prodajalci. 523

Sprejme se v nekem župnišču trezen, priden in zvest hlapce. Naslov takoj. Plačilo dobro. Ponudba na upravnštvo "Slov. Gospod.". 527

Posestvo, obsegajoče hišo, živinski hlev, hlev za svinje, pod, 2 kleti, slrambo za žito itd., ter okoli 14. oralov zemlje, se radi ponaučjanja delavcev takoj za 2000 K proda. Na posestvu je lepa hosta, že nekaj brajd, mnogo finega dreyna v kupec do lahko koj okoli 150 q sena. Več pove Tuhtar Blaž, posestnik v Šentrupetu hiš. št. 42, pošta Št. Jur ob juž. žel. 528

Proda se krasno posestvo blizu prijaznega Frama, z 11 oralimi velikimi sadosnoscimi, 2 lepa gozdna, načnje, studenec pri hiši, redi se lahko 5 glav goveje živine. Zidano poslopje. Vsa zemljišča se drže skupaj. Proda se zaradi sosednih razmer. Jurij Visočnik, posestnik v Morju, pošta Fram. 521

Prav dober čist pomladni med prodaja 1 kg po 2 K v steklenicah, katere se računajo po 12 v. Blaž Urbančič, čebelar na Ščavnici, pošta Sv. Ana na Krembergu. 522

Prodam lepo posestvo pri veliki cesti, pol ure od kolodvora. Posestvo obstoji iz več oralov lepih travnikov, sadosnoca, lepega gozda in nekaj vinogradov, vsega skupaj je čez 30 oralov. Več pove uredništvo "Slov. Gospod.". 520

Mlad mož želi službo strežnika v kakem župnišču ali v kaki boljši hiši do 15. julija ali do 1. avgusta. Vpraša se v upravnštvo. 529

Malo posestvo v Spielfeldu na državni cesti, obstoječe iz travnika, nivje, sadosnoca in hiše, se radi smrti po ceni pod roko proda. Latzko Ferdinand, Schoschitaritsch-gasse 5. Studenci Maribor. 308

Srednčnega pomagača oziroma učenca, dobrega in močnega (ne alkoholika), ki naj razume tudi nekaj tesarskega dela, sprejme takoj proti dobrini plači g. Franc Bratina, studenčni mojster v Križevcih pri Ljutomeru. 491

Izračena babica se priporoča cenzorom. Na zahtevo dobijo tudi dobro postrežbo. Burgplatz št. 1, I. nadstropje. Maribor. 468

Malo posestvo v Spielfeldu na državni cesti, obstoječe iz travnika, nivje, sadosnoca in hiše, se radi smrti po ceni pod roko proda. Latzko Ferdinand, Schoschitaritsch-gasse 5. Studenci Maribor. 308

Srednčnike in dežnike, palice, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

P. Kostič
v Celju. 175 (1)

Čisto zastonj!!
5000 ur z verižicami

Zastonj:

Povodom cesarjevega jubileja in za reklamo na novo izvedljene jubilejne ure z razširjanjem ilustriranega cenika dobi lahko vsak jas

Birmska darila se dobijo v trgovini Tiškarne sv Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5: *****

Herg, Venec pobožnih molitev in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo. Osmi natis. Knjiga obsega dva dela. Prvi del ima molitve in obširni nauk o bratovčinah. V drugem delu je zbranih blizu 600 najlepših nabožnih pesmi. Naroči se lahko vsak del zase vezan po 2 K, ali oba dela skupno vezana za 3:50 K. Venec je eden najbolj priljubljenih molitvenikov po celem Slovenskem. Skoro vsako dekle ga pozna.

Rožman, Družbine bukvice za dekleta so izšle v XIII. natisu. Pomni krščanska deklica: Ko boš 14. leta dopolnila, priskrbi si Dekliške ali Družbine bukvice. Boljši ne dobisi. Le pridom jih prebiraj! (Voh.) Cena 3 K.

Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa za vse dneve celega leta. Dva zvezka; cena nevezanemu zvez. 3 K, vezanemu 4 K. Ta knjiga je prva, ki podaje v slovenskem jeziku lepo razdeljena premišljevanja za vsaki dan v letu. Rabi jih lahko vsak, naj je duhovskega, redovniškega ali posvetnega stanu.

Marija žalostna mati. Molitvenik v počeščenje Matero božje sedem žalosti. Rabijo ga posebno krščanske matere, ki opravljajo pobožnost 7 petkov v čast Materi sedem žalosti. Cena 1 K 20 v.

Prijatelj otroški, molitvenik in pesmarica, posebno primerna kot darilo pridnim šolarjem. Cena v platno vezanemu s sekircami 40 v, brez sekirice 36 v. Ta molitvenik so pripomorele mnoge škofije in vsak šolar ga je vesel.

Čede, Sv. opravilo, molitvenik za krščansko mladino. Cena 1 K 30 v.

Vakaj, Božič pridnim otrokom. Cena 20 v; lepo božično darilo.

Voh, Obrednik za cerkvenike. V platno vezan 1 K.

Voh, Angelska služba, poduk za ministrante 10 v.

Slomšek, Pridige osnovane. 3 K.

Kvišku srca! ali cerkvena pesmarica. Cena 1 K 20 v. Ta pesmarica obsega 130 naperov s sekircami in bo izvrstno služila Marijinim družbam in drugim bratovščinam. Pevci in pevke ki želijo v cerkvenem petju

napredovati, jo bodo takoj naročili.

Stenske podobe vsakega svetnika male in velike brez okvirja in z okvirjem. Treba je naročiti približno velikost. Cene so od 30 v — 8 K.

Stoječi križi, ki se rabijo pri sprevodenju bolnikov leseni in nikelnasti po 1:50 K do 10 K.

Svetinjice iz aluminija za Marijine družbe in druge bratovščine v razni velikosti po 2 v do 30 v.

Rožni venci, leseni, iz ribje kosti, kokosa, jeruzalemski, srebrni. Cene so od 14 v do 5 K.

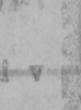
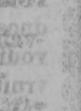
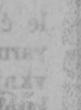
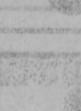
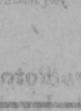
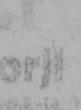
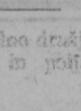
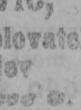
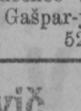
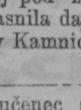
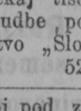
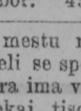
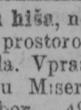
Podobice za pridne šolarje 100 kom. za 80 v do 4 K, najpriprostejše do najfinezih.

Papir pismeni, konektivi, svinjeni in vsake druge vrste po nizkih cenah.

Peresa, svinčniki, stampilje ali pečati, vinjeti za urade in trgovce.

Trgovske knjige, zapisniki za društva, urade in posojilnice.

Koledarji stenski, pri katerih se vsak dan odpira listič, se priporočajo trgovcem po nizki ceni z natisom njihove tvrdke.

Vabilo na redni občni zbor

,Posojilnice v Pišecah“

ki se bo vršil v nedeljo dne 5. julija 1908 ob 8. uri v posojilničnih prostorih s sledеčim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za leto 1908.
3. Poročilo o reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

NB. Za slučaj, da ob 8. uri ni zadostno število zastopani deležev, se vrši pol ure pozneje t. j. pol 9. uri z istim dnevnim redom, drugi občni zbor, kateri bode sklepali veljavno, brez ozira na število udeležencev.

542

Ad opravilna številka A 79/8

3.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin in premičnin na Vranskem.

C. kr. okrajno sodišče na Vranskem naznana, da so na prošlo dedičev po umrli Mariji Ulbl prej vдовij Drobč (Pihelbirtovki) na Vranskem na prodaj po javni dražbi v njeno zapuščino spadajoče reči in sicer I. premičnine obstoječe iz razne hišne, gospodarske, kuhinjske ter poseljne oprave, II. nepremičnina vi. št. 31 k. o. trg Vransko (Markt Franz) obstoječa 1. iz parc. štev. 105 stavbišče s hišo št. 31 ter iz parc. št. 106 stavbišče s hišo št. 32 na Vranskem, 2. iz parc. št. 200 njiva in parc. št. 201 travnik; in 3. iz parc. št. 182 vrt.

Pod II. 1, 2 in 3 navedene reči se bodo posebej dražbale, ter znaša izključna cena ad 1. 5000 K, ad 2. 200 K in od 3. tudi 200 K.

Dražba premičnin pod I se bo vršila dne 1. julija in ako treba tudi 2. julija 1908, vsakokrat od 9. — 12. ure dopoldne iz od 2. — 6. ure popoldne v Pihelbirtovi hiši na Vranskem, dražba nepremičnina pod II 1—3 pa dne 3. julija 1908, od 9. — 12. ure dopoldne na licu mesta.

C. kr. okrajno sodišče Vransko,
514 oddelek I., dne 11. junija 1908.

Zahvala

Za mnogobrojne, toli ganljive dokaze sočutja in tolaže povodom prebridek izgube našega nepozabnega, iskrenljubljivega sina oziroma brata gospoda

Frančišek-a Žirovnik

c. kr. kancelista v Sevnici

kakor tudi za častno spremstvo drugega pokojnega izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem ter ostalim udeležnikom mrtvarškega spredova iskreno zahvalo.

Posebno se prisrčno zahvaljujemo veleč. g. župniku kot voditelju spredova, č. g. kaplanu, veleč. g. c. kr. okr. sodniku, vsem gg. stanovskim kolegom, slav. obč. odboru, vsem gg. c. kr. davkarskega urada, želez. postaje, orložniške postaje, finančne straže, požarne brambe, faronom sevnškim, vsem darovateljem prekrasnih vencov, ter sploh vsem, ki so spremili drugega rajnega k zadnjemu poščiku.

Sv. Trojica v Halozah, 23. junija 1908.

541

Žalujoči ostali.

Ijutomerčana,

zajamčeno pristno vino le iz omoskega kraja, raznih letnikov, tisoč letnik, manjšino po različnih cenah na pricaj

Kletar, društvo v Ormožu.

ŠTEFAN KAUFMANN

trgovina z železrnino v

Radoomi,

priporoča svoje

kose

izvrsne kakovosti, kaker

tudi vse vrste bruse in

želenjino po najnižji ceni.

SRPE

izvrsne kakovosti, kaker

tudi vse vrste bruse in

želenjino po najnižji ceni.

386

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

(registrirana zadruga z neomejeno zavezo).

Glavni trg štev. 5, I. nadstropje.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo s 4 1/2% obrestmi. Obresti se pripisajo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadruga sama.

Hranilne knjižice se realizirajo in se te vloge obrestujejo nepretrgoma.

Posojila se dajejo le članom na vknjižbo pri posestvih proti 5% in 5 1/2% in na osebni kredit proti 6% obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine, srebrnine itd. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame zadruga v svojo last proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 kron.

V pisarni se sprejemajo vse tozadovne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. — Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure do poldne in od 3. do 6. ure popoldne.

88 (k. 1)

Naznanilo.

Prečasni duhovščni in slavnemu občinstvu naznanim, da preselim svoje predajalno pasarskih del in optičnih predmetov, kateri tudi delavnico s 1. julijem letos iz sedanjega prostora hišo št. 10 na glavnem trgu v Celju, v svojo lastno hišo v

gosposki ulici število 10 v Celju.

Zahvaljujoč se vsestransko za mi na starem prostoru izkazano zaupanje, prosim posebno prečasno in optično predmetov, kateri tudi slavno občinstvo, da mi isto tudi na novem prostoru podeli.

Zahvaljujoč solidno in nizko postrežno priporočam se z odličnim spoštovanjem

Konrad Kager,

496 pasar, srebrar in zlatar v Celju.

Milan Hočvar-Celje

Glavni trg štev. 10

Priporoča za napravo domčeve pijače, posebno dobro pripravo ali tvrdino, tudi za vse vrste žganja in likera.

Olja, svicarskega sira, grške salame, kave 1 kg od 2 K, naprej, rogatsko in radajnsko kislo

vodo, galico, zleplo in rafijo.

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Franc Ksaver Kančner

pilarski mojster, Maribor, Tegetthoffova cesta štev. 26.

izdeluje vsake vrste plečne strukture in najboljšega posebnega litega jekla za zelenjske delavnice, tovarne za stroje, za mehanike, sladкарnice in kavare. Tudi najboljša vrste žage za deske. Prezvame vsake vrste zrabi, ne pila in marmurke v popravje. — Opomni, da se njevolj izdelki lo ročno delo.

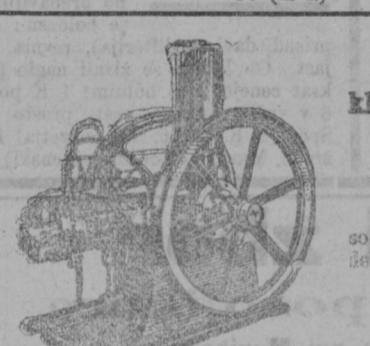
343

Franc Divjak

slikar in pleskar v Mariboru,

župniška ulica št. 7, se priporoča č. duhovščini in slavnemu občinstvu v izvrševanje najnajvečjega in prostiščega slikarstva in pleskarstva po zadovoljilni ceni.

365

500

Sedaj je priložnost,

24, 28 in 30 kr. Sateni novomodni, po 30 in 40 krajcarjev meter. Cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah m po 40, 60 in 70 kr. Svilneni robci najnovejši po 90 kr. gld. 1, 120, 160, 2 itd. Perkalni robci po 22 in 30 kr. Cajgi za moške obleke po 50, 60, 70 itd. Štofi za moške obleke v veliki izbiri po gld. 120, 140, 180 itd. Srajce za delavnik in praznike po 60, 70, 80, 1—, 120 itd. Najnovejša izbira kravat, ovratnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpasnikov. Civilni beli in pisani za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem M. E. ŠEPE Č, Grajski trg, št. 2.

Za veselice in druge slavnosti priporoča se svileni papir, v vseh barvah, konfeti, kače, papirne krožnike, razglednice itd. v največji izbiri. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami :: :: :: **VILKO WEIXL**, Maribor, Gornja Gospodska ulica 33.

Svoji k svojim!

Nova trgovina
Fr. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegetthoffova cesta 33.

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo. ::

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica,
osnovana od občine svobod-
nega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlino itd. ter premičnine, kakor hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jake ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Gornje št. 1.

!! Glavna zaloga BARTHELNOVEGA apna za poklajo !! Razne vrste travnega, detelnega, gozdnega in vrtnarskega semena priporoča

če hočete dobro in po nizki ceni kupiti, da si ogledate mojo veliko zalogo, belo pisano in drugo platno, mtr 16, 18, 20, 24 in 28 kr. Držki in cajgi za ženske obleke mtr 20,

24, 28 in 30 kr. Sateni novomodni, po 30 in 40 krajcarjev meter.

Cepiji v veliki izbiri. Volne za

ženske obleke v vseh barvah

m po 40, 60 in 70 kr.

Svilneni robci najnovejši po

90 kr. gld. 1, 120, 160,

2 itd. Perkalni robci po

22 in 30 kr.

Cajgi za moške obleke v

veliki izbiri po gld.

120, 140, 180 itd.

Srajce za delavnik in

praznike po 60, 70, 80,

1—, 120 itd.

Najnovejša izbira kravat,

ovratnikov, žepnih robcev,

dežnikov in predpasnikov.

Civilni beli in pisani za

blazine in žimnice (motrace).

Gotove obleke za fante.

Ker prodajam vse po nizki

brezkonkurenčni ceni,

pričakujem mnogobrojnega

obiška ter se bilježim z

velespoštovanjem M. E. ŠEPE Č,

Grajski trg, št. 2.

POZOR:

Edina narodna trgo-vina z manufaktur. in špecerijskim blagom

L. Kuharič

... Omota ...

priporoča cenj. občinstvu svoje veliko, novo zalogo. Gene niske, postrež. tečni. Kdo hoče dobro kupiti, mora v narodno trgovino prići.

Pohištvo!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otrošje postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Trgovina z manufakturnim, modnim in drobnim blagom

Feliks Rop : Maribor
Grajski trg št. 5

priporoča svoje veliko zalogo suknjenega in volnenega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi prav dobro platno za vsakovrstne perilo. — Oprave za ženitve, garniture, preproge in sedeje v največji izbiri po najnižji ceni.

Zgotovljeno

je prezidavanje trgovske hiše R. Stermik v Celju, katera je sedaj popolnoma na novo urejena. Veličanska zaloga, katera se je sedaj še z novodolilim blagom dopolnila, se bode zanaprej po čudovito nizkih cenah prodajala. Nikoli toraj ne zamudi ob prihodu v Celje si trgovino ali saj izložbe ogledati, da se vsaki sam prepriča o veličanski izbiri in čudovito nizkih cenah.

Vzorci proti vrtnitvi na vse strani zastonj.

Narodna gostilna

— Pri pošti —

Maribor, Tegetthoffova cesta 49
priporoča vedno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mrzle in tople jedi.

Mar. Meden.

Zakaj? ■■■

kupujemo pri
JOŽEFU ULAGA V MARIBORU,
Tegetthoffova cesta štev. 21.

Zato: ■■■

ker se tam dobi najboljše blago po najnižji ceni in sicer za spomlad velika izbir za moške in ženske obleke, najlepše svilnate robe, predpasnike, žensko in moško perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste. :: :: :

Tovarna za glinske izdelke

— v Račju —

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premletne gline priznane najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strelno opeko, opeko za zid, za oboke, dinnike, rekontra-opike, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamnariju A. Glaser-ju.

Kapljice za želodčni krč : Stane ena steklenica 50 vinarjev.

Žganje proti trganju : Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zglobih in udih. Cena 1 K.

F. Prull : mestna lekarna pri c. kr. orlu
Maribor, Grajski trg štev. 15.

ISVOJI K SVOJIM !

R. Salmič, Celje

Narodni dom.

Največji in naj-
cenejši oisport,
mr — srebrolo,
zlatna in optič-
nih predmetov.
Naročite naj-
večji cenik brez-
plačno.

Za 10 ozir. 20 K denarja, 12 ozir. 25 K Palma; trgovcem
je poseben začušek in barvno slikane lepake.

Pozor! Za spomlad! Pozor!
Manufakturna trgovina

RUDOLF HÄVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svoje veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štofe za moške obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in stroga solidna!

Izjava.

Jaz podpisani Jožef Pavčnik, načelnik krajnega šolskega sveta pri Sv. Miklavžu nad Laškim obžalujem, da sem g. Pavel Lorbek-a, šolskega vodo pri Sv. Miklavžu nad Laškim po krivem nepoštenega dejanja obdeljal, ter ga s tem na časti žalil. Izjavim, da ne dvomim o njegovih poštenosti ter se mu zahvalim, da je odstopil od tožbe. Sv. Miklavž nad Laškim, dne 2. junija 1908.

Jožef Pavčnik,
načelnik kr. šol. sveta.

Občni zbor

Kozjaške posojilnice

————— pri Sv. Križu pri Mariboru ——————
reg. začrige z neomejeno zavezo bo dne 29. junija 1908
ob 8. uri predpoldne v novi soli.

Dnevni red:

- Potrditev letnega računa 1907.
- Izvolitev načelstva in dveh računskih pregledovalcev.
- Razdelitev čistega dobička.

538

Naznanilo.

Vpisovanje učencev v I. razred (nemški in slovenski) oddelek c. kr. državne gimnazije v Mariboru bo dne 4. julija t. l. od 9. — 12. ure dopoldne v učni sobi V. razreda. Sprejemni izpit bo isti dan ob 2. dopoldne.

Menjati se oddelki med šolskim letom ne smejo.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo

Maribor, dne 15. junija 1908.

526

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: nadvadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrtni gotovosti stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvzemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.